

**„A HOLNAP FELELŐSSÉGE
VAN A KEZÜNKBEN”
Interjú Farkas Flóriánnal,
az OCKÖ elnökével**

**KARCAGON NÖTT
A FESZÜLTSG**

**A TOLERANCIÁT
JUTALMAZZÁK**

**LÉT-KÉP
Pápa, Tura,
Nagykanizsa**

POLITIKAI LÁTÓSZÖG

HOSSZÚ ÚT

V. ÉVFOLYAM

12. SZÁM

ROMA LAP

1997. DECEMBER

ÁRA: 40 Ft

LD

„LUNGO DROM”

P O S T A F O R D U L T V A L

Tisztelt Szerkesztőség!

Ritka kincs manapság a jó hír a romák között. Veszprém megyében sem dicsekedhettünk jó hírekkel annak ellenére, hogy itt talán egy ányalattal jobb a cigányság helyzete, mint az ország északi és keleti régiójában. 1996. április 24-én együttműködési megállapodást kötöttünk a Veszprém Megyei Munkaügyi Hivatallal a megyei cigányság foglalkoztatásának elősegítésére. Az együttműködés eredményeként 1997. október 6-án sikerrel indítottuk el 16 fővel Berhidán a kosárfonó tanfolyamot. A tanfolyam teljesen díjmentes, a képzés költségeit a megyei hivatal fedezi, ezenkívül ma tanfolyamon résztvevők havi 10 200 forint képzési támogatást és 1200 forint étkezési hozzájárulást kapnak.

Úgy érzem a tanfolyammal sikerül segíteni barátainkon, hiszen a kosárfonás tisztos megélhetést biztosít ma és a jövőben is, mert a természetes anyagokból készült tárgyaknak ismét van

piaca. A tanfolyam résztvevői számára később a kertibútor készítés elsajátítása is lehetővé válik. A továbbiakban szeretnénk Berhidán egy rongyszőnyeg készítéssel is foglalkozó kézműves üzemmel kiegészíteni a munkalehetőségeket. Terveink szerint a végső stádi-

Kosztics József mutatja az „első remekeket”

LD
„LUNGO DROM”

ROMA LAP

Megjelenik havonta,
a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért”
Közalapítvány támogatásával.

Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány

5000 Szolnok, Aranka utca 3.
Telefon: (60) 387-293. Fax: (56) 420-110

Főszerkesztő: Paksi Éva

Tervezőszerkesztő: Puzsa József

Munkatársak: Botosné Köté Lilla,
Bubáné Csapó Ilona, Pálfi Elvira

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Nyomdai munkák:

REPRÓ STÚDIO Nyomdaiipari Egyéni Cég.

Verseyh Nyomda Kft., Szolnok

ISSN 1216-982X

*A nem kért kéziratokat
nem őrizzük meg és
nem küldjük vissza!*

Bakos Pál „csapolja” a vesszőt

umban mintegy 80-100 főt szeretnénk tartósan foglalkoztatni. A tervezett foglalkoztatási formációt „mintaként” akarjuk felhasználni a megye többi települése számára.

Peremarton, 1997. december 2.

Babai János

Tisztelt Paksi Éva!

Horváth Tamás vagyok a „Lungo Drom” máriapócsi tagszervezetének az elnöke. Szervezetünk 1997. szeptemberében alakult. Már volt egy gyűlésünk, ahol nagyon sokan jelen voltak, még a televízió is. Beszéltem a szociális problémákról, a cigánytelepen elkezdett közművesítésről, a szervezetünk összetartásáról. Úgy érzem a „Lungo Drom” megalakulása óta teljesen másképp beszélnek velünk, a cigányságot pozitívabban kezelik.

Máriapócs, 1997. december 8.

Tisztelettel:

Horváth Tamás

Enciklopédia

Szendlay László

(1922-1962)

Neves primás. Ötéves korában Hollandiába került és néhány évig ott járt iskolába. Hat évvel később tért vissza Magyarországra, 13 éves korától az Aranyosi Rajköznek egyik primása volt. Az együttessel csaknem egész Európát és Közel-Keletet bejárta. 1943-ban alakított zenekarával is gyakran szerepelt külföldön. Egyik vendégszereplése során, Sidneybe tragikus körülmények között halt meg.

(Csemer Géza: Habiszti)

Érted szólnak a harangok!

Eltelt ismét egy esztendő, lezárult újra egy fejezet az életünkben. Lassan elérkezik az az ünnep, mely eszünkbe juttatja nehéz sorsunkat, a kegyetlen valóság tükrében megmutatva arcát, pedig ez az ünnep nem erről szól. Ilyenkor szeretet költözik a földre a béke angyalaival, és hirdetik jóakarat az embereknek és dicsőség a mennyben Istennek. És valóban, nekiünk csak Isten szeretete maradt. A világ körülöttünk bőségben, szeretteik körében a kályhák örömtüzeinél melegedve, asztalikon meleg étellel és illatos kaláccsal várja az Isten fiának eljövetelét. Pedig hányan vannak azok az emberek, akiknek csak az illatos szeretet az összetartozás és a jóakarat kerül az asztalra karácsonykor, szentestén. Hiszen ezeknek az embereknek hatalmas szívükön kívül semmijük sincs, mellyel fizetni tudnának a kályhák melegéért, a szépen terített asztalért, a szép fenyőért, rajtuk pislákoló mécsesekért, alattuk díszesen ragyogó ajándékokért, mert nincs mivel tüzelni vagy épp kályhájuk sincs, melyben meggyújthatnák azt a tüzet, vagy épp elüldözve házaikból, feldulva a biztonságos otthonaik, széttörve családjaikat, mert ők az év többi napján is keservesen harcolnak a holnapért és száraz kenyérből sem esznek eleget. Kérlek téged, kulcsold kezeid inára és fohászkodj a szeretet Istenéhez, hogy erre az egy napra, legyen egy kicsivel jobb sorsuk ezeknek az embereknek, hogy ők is átérezzék a karácsony hangulatát, hogy ők is tudjanak mit varázsolni szeretteik kezébe és ne csak gyermekeik szemében csillogó reménykönnyeket lássanak, hanem azt, hogy valóban él még a szeretet madara az emberek szívében. Kérlek, segíts, hogy így legyen, engeddd, hogy átjárjon a szentlélek szerelme, cselekedj egy kicsit jót, hisz Krisztus is azt mondta: „Ha egyetlenegy testvéretekkel cselekszettek jót, velem tettétek azt!” Add Uram, hogy így legyen. És te kicsiny, rongyos barna angyalkám, bízokodj, mert jó az Isten és szentestén érted szólnak a harangok, érted is, hiszen te is közöttünk, velünk ünnepelsz és inádkozol ahhoz, akitől a szeretet madara és remény sugara érkezik. Áldott karácsonyt és jobb, boldogabb jövőt kívánok minden olvasómnak, minden barna angyalkámnak.

Alex D'Saide

Karácsonyi mese

Karácsony éjjelén történt ez az eset,
Már réges régen lehetett
De dereng a titkos végtelen,
Emlékeimben, oly kedvesen.

Egy kis házikó, messze a városnak zajától,
Az ablakból gyertyák fénye pislákol,
Fenyőn égett a sok gyertya boldogan,
S egy az asztalon oly magányosan.

Egy kisgyermek ül az asztalnál,
Szomorú arcáról bánat dala száll,
Mint a gyertya ő is magányos,
Csak a lángnak fényét nézi,
mily bársonyos.

Mi bánt? – szól a gyermek a gyertyához,
– Talán szomorú vagy,
vagy talán magányos?
A gyertya nem szólt, csak tovább égett
némán,
S az olvadt viasz könnyként gurult le a
gyertya szárán.

Drága gyertya légy a barátom,
– szólt hozzá ismét,
S látta a szavától kacagó gyertya fényét,
Kezébe vette, ugráltak, nevetgéltek,
A fenyőn ülő gyertyákkal együtt énekeltek.

S a fiúcska gyermek elfáradván,
az ugrándozás végett,
Ágyába bebújva a gyertya fényét nézve,
Mosollyal az arcán álmra szenderült,
S az álmok csillogó varázsába merült.

A gyertya boldogan égett, vigyázva álmát,
De kicsit búsan nézte elfogyni látszó szárát,
S a gyermekre boldogan
még egy pillantást vetett
Aztán árnyéka se maradt, bevégeztetett.

Igaz volt, mese vagy álom?
Ezt még magam sem tudom,
De egy szétolvadt gyertyaszárt
Őrzök a polcomon.

Alex D'Saide

„A holnap felelőssége van a kezünkben...”

A címben idézett mondat Szolnokon hangzott el 1997. december 27-én a Kisebbségek Napja rendezvényen, ahol **Farkas Flórián**, az OCKÖ elnöke a *Hazai cigányság jelene és jövője* címmel tartott előadást. Ott, akkor többek között azt is mondta:

„Más lett ma már a cigánypolitika.

Rangot, tekintélyt kapott, forradalmasítva lett. Ma már nem lehet nem tudomásul venni a cigányokat. Minket le lehet váltani, és el is fog menni ez a koalíció, ha nem teljesíti a feladatát.

De ha teljesíti, akkor meg kell neki adni a bizalmat!”
Farkas Flóriánt, az OCKÖ elnökét, e gondolatok jegyében kértem évvégi beszélgetésre.

– Kérlek, értékelj röviden az OCKÖ 1997-es tevékenységét!

– Az 1997-es év a hosszú évtizedek cigánypolitikájának az eredménye és azt gondolom, hogy kezdetét veheti a cigányság helyzetkezelésében egy olyan folyamat, amely néhány év múlva egyfajta fellendülést fog eredményezni. Nem lenne azonban tisztességes ha csak és kizárólag az OCKÖ eredményének tekinteném mindezt. Minden cigány szervezetnek, politikusnak, véleményét hordozó cigány embernek érdeme ez, hiszen az a cigánypolitika, ami Magyarországon jelen van, a világon is egyedülálló. Az a felkészültség, az a hozzáértés, az az elkötelezettség, a meggyőződésből való tevékenység kevés olyan országban található meg, mint nálunk. Az, hogy volt egy választás és a választásnak volt, van egy eredménye, vitathatatlan. A Lungo Drom Választási Koalíció eleget tett az ígéretének és a kormány felismerte, hogy az a program, amit a Lungo Drom Választási Koalíció ígért a választóinak az olyan program, amely a kormány részéről is vállalható. A kormányzat és az OCKÖ által és a civil szervezetek által is jóváhagyott közép-távú cselekvési program azonban nem hozza el kánaánt. Hiba lenne azt gondolni, hogy itt nagyon rövid időn belül

változás lesz, az viszont pesszimizmusra adna okot, ha nem várnánk, nem remélnénk ettől néhány éven belül sikert. Azonban a felelősség óriási. Életében először válhat a cigányság saját sorsának az irányításáért felelőssé. A történelemben először lehet számon kérni a cigányságot, hogy mit tett a saját érdekében. Azt gondolom, hogy a sajátos üzenete, a sajátos képe ennek a cselekvési programnak nemcsak ez, hanem az is, hogy elsősorban azokon tud segíteni, akik valóban akarnak és képesek magukon segíteni.

Egy polgárt, egy népet, egy népcsoportot csak akkor lehet számon kérni, ha van mit. Azok az állítások, azok a mítoszok, hogy mit tett a cigányság a saját sorsának a javítása érdekében mindig hamisak voltak, mert soha nem volt rábízva semmi. Most rá van bízva. Most tehet, most bizonyíthat. El kell jutnunk odáig, hogy a helyi cigány kisebbségi önkormányzatok, a települési önkormányzatok rajtunk keresztül ismerjék meg a cselekvési program kivitelezésének módját, technikáját. És ha visszagondolok arra, amikor a településeken tapasztalok, akkor az mindenképpen megnyugtató, hogy jó ismeretük van már a cselekvési programról, a települési önkormányzat és a helyi ci-

gány kisebbségi önkormányzat komolyan veszi és üdvözlöi a programot.

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat leültette a kormányt a nyilvánosság előtt és az mintegy felvállalta a cigány ügyet és azt, amit én jó magam és a velem hasonlóan gondolkodó politikusok már hosszú évek óta mondanak, hogy nevesíteni kell a cigány ügyet, hogy prioritást kell adni a kisebbségen belül a cigány ügynek, nevesíteni a kormányzaton belül a cigány ügyek felelőseit, és még sorolhatnám. Nos, a cselekvési program erről szól. Ez mindenképpen egy nagyon komoly politikai döntés, szándék a kormányzat részéről. Egy olyan ügynek a felismerése, felvállalása, amelyről azt gondolom, hogy nem cigány probléma. Nem szabad ezt úgy kezelni, hogy ez egy cigány kérdés, nem szabad ezt úgy kezelni, hogy cigányokra fordítunk, vagy egy cigány problémára fordítunk pénzt, hanem ezt csak és kizárólag úgy lehet kezelni, hogy egy nagyon súlyos társadalmi, belpolitikai, jogi kérdés, aminek megoldása nélkül nincs jóléti társadalom. És minden más állítás ezzel szemben hamis.

– Az OCKÖ beindított néhány programot, például a szociális lakásépítési programot...

– A program a tervezettnél megfelelően halad és azt gondolom, hogy elérte azt, amit célként maga elé tűzött. Szimpátiát váltott ki, nagyon sok nem-cigány is csatlakozott a programhoz és várhatóan 1998-ban még többen fognak. Erről a programról már nem lehet nem tudomást venni, már nem lehet nem folytatni, hiszen ez a program a polgárokért, az emberekért, a családokért szól. Ez a program is, ugyanúgy, mint az oktatási, kulturális, interkulturális nevelési programjaink, ugyanúgy, mint azok az akcióprogramjaink, amelyeket elindítottunk a szegénység kezelésére, az iskoláztatás javítására, helyzetjavítására, csak részprogramok lehetnek és ezt csak így foghatjuk fel, hiszen a cigányság helyzetén csak politikai döntéssel lehet javítani, amelynek párosulnia kell egy nagy fokú szolidaritással is. Egyébként úgy tűnik, a politikai döntés már adott. Több millió forintos kríziskereteket hoztunk létre,

több millió forintot fordítottunk a cigány főiskolásokra, egyetemistákra, hogy segítsük a tanulásukat, de számos ilyen apró kis segítő akciója volt az OCKÖ-nek. Azonban nem lehet a szegénységet csak az OCKÖ-nek kezelnie, ezt közösen kell, mert a szegénység most a legnagyobb Magyarországon.

– Az OCKÖ székházhoz juttatása?

– Az OCKÖ székházhoz juttatása a kisebbségeken belül is a legnagyobb problémát okozta, azonban hogy milyen politikai és más egyéb motivációk vannak mögötte, ezt nem tudom, de egy biztos: a felajánlott székház még átalakítottan sem megfelelő.

– Arról is olvashattunk 1997-ben, hogy az OCKÖ egy országos művelődési központot kíván létrehozni.

– Ez a kérdés szintén több évtizedes probléma Magyarországon, hiszen a magyarországi cigánykultúra, a magyarországi cigányművészet a világon is egyedülálló és talán a legrosszabbul van kezelve. Nem lehet, hogy azoknak a művészeknek, azoknak az íróknak, költőknek, akik ma Magyarországon vannak és még vannak, ezt szeretném aláhúzni, ne legyen egy olyan helyük, ahová bemehetnek, éppen ezért az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat nagyon fontos kérdésként kezeli. Aktuális a kérdés, mert a napokban a miniszteri értekezlet úgy döntött, hogy beviszi ezt kormányzati döntésre és úgy tűnik, hogy júniustól már működnie kell. Nagyon szép objektum, mintegy 900 m²-es, azt gondolom méltó lesz a magyarországi cigányság kultúrájának a továbbadására, művelésére, megőrzésére, és egyáltalán arra, hogy le tudjunk ülni és tudjunk találkozni.

– Mit tekintesz abszolút sikernek és mit kudarcnak?

– Abszolút sikernek tekintem azt amit elmondtam. Abszolút sikernek tekintem azt, hogy a cigány politika integrálódott a legmagasabb szintre. Sikernek tekintem, hogy sikerült áttörni azt a politikai karantént, miszerint a kisebbségeken belül is prioritást kell adni a cigányügynek. Sikernek tekintem, hogy tekintélyt és társadalmi súlyt kapott a cigány politika Magyarországon

és elérte azt a rangot, amit úgy nevezünk, hogy méltóság.

– Nem tehetem meg, hogy ne kérdezze rá a székesfehérvári esetre, a Rádió úti romák kálváriájára. Hogyan látod, mi lehet itt megoldás? Mit tett, vagy mit tesz az OCKÖ az ellen, hogy ez a most már egyre súlyosabb probléma még súlyosabbá váljon?

– Azt gondolom, hogy a székesfehérvári ügy nem egy székesfehérvári ügy, hanem egy országos probléma. Több százezer polgárt érint, cigányt és nem-cigányt. Azt gondolom, hogy egyéni politikai motiváció szerepelt benne, csak azok, akik ezt annak idején elkezdték, nem gondolták, hogy ez a lehető legrosszabbul fog végződni. Egyfajta cigánytalanítás történt, de ha azt

belügyminiszter urat a Parlamentben, hogy függesszék fel a kiköltöztetést, ne rakják ki a családokat. Azt gondolom, hogy ez sikerült. Most egy bizottságot hoztunk létre, amely megpróbálja ezt kezelni. Úgy látjuk, hogy ez egy országos probléma, éppen ezért belügyminiszter úrnak küldtünk egy levelet, hogy az általa felügyelt önkormányzatok tájékoztatása alapján küldje meg nekünk, hogy hol van még Rádió 11 Magyarországon. Ugyanezt leküldtük az irodáinknak. Ezt követően kidolgozunk egy törvényt, egy lakhatási törvényt, illetve javasoljuk, hogy jöjjön létre egy pénzügyi alap, amelyből pályázat útján lehet hozzájutni a rászoruló családoknak.

– Az 1998-as év több szempontból is fontos lesz a cigányság számára.

Talán lesz végre a kisebbségeknek is parlamenti képvisellete és a középtávú intézkedési csomag programjai – remélhetőleg – nem csak papíron lesznek láthatóak. Az OCKÖ elnöke milyen reményekkel néz 1998 elé?

– Szeretném megjegyezni, hogy a cselekvési program nem csak papíron látható. A cselekvési program beindult, a cselekvési program működik. Természetesen még nem igazán hatékonyan, de a jövőben egyre inkább érezhető lesz. A parlamenti képviselati kérdés nem kizárólag kisebbségpolitikai kérdés. Egy olyan komoly társadalompolitikai kérdés, amely nélkül nem lehet bevonulni az UNIÓ-ba. Ez a kisebbségi önkormányzati modell, ami Magyarországon létezik és ami a világon is egyedülálló, nem lesz igazán modell, ha ez a nagyon fontos kérdés nem oldódik meg. Én, mint mindig, most is optimista va-

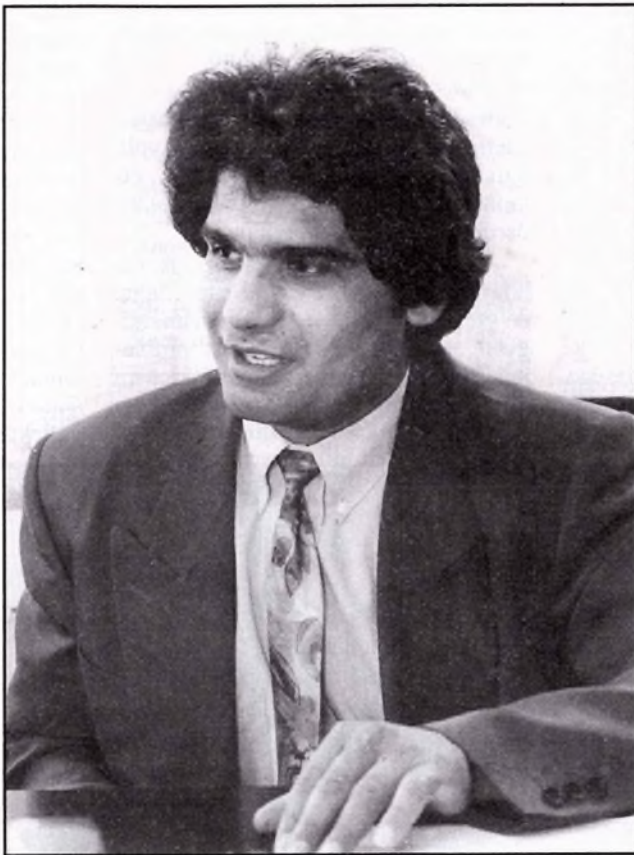
gyok és azt gondolom, hogy lesz a kisebbségeknek parlamenti képvisellete.

– Év vége van. Mit üzensz lapunkon keresztül a cigányságnak?

– Én abban bízom, hogy elindult valami és talán a jövő év már nem lesz olyan súlyos, nem lesz annyira szegénységgel terhelt, mint ez az idei volt. Kívánom, hogy 1998 mindannyiunk számára új reményeket hozzon.

– Köszönöm a beszélgetést.

Paksi Éva

mondom, hogy ez szociális rasszizmussá fejlődött, akkor sem túlzok. Az OCKÖ a demonstráció előtt egy nappal Székesfehérváron járt és volt egy szóbeli megállapodás a helyi vezetéssel, miszerint a lakásépítési programot kivisszük Székesfehérvárra és biztosítanak infrastruktúrával ellátott területet. Azt közölték velünk, hogy abban az esetben lehet erről szó, ha nem lesz demonstráció. A demonstráció természetesen megvolt, hiszen a szándék az más volt emögött. Jómagam kértem a

„Karácsonyt lopok a szívedbe...”

Pápa, 1997. ezüst vasárnap. Az áruházak, nagyobb boltok nyitva vannak, vásárlóra várnak. A Fő téri nagytemplom előtti kis parkban hatalmas fenyő, este villanygőg fűzér hirdeti rajta: ha más nem jutna, itt vagyok, karácsonyt lopok a szívedbe, a lakásodba. A piacon már hatalmas fenyőkötegek, hal-mok. Métere kereken 400 forint. Áru, fenyő tehát van bőven. Lássuk, hogyan állunk mi, emberek.

A vásárló utca néhány boltja előtt kikaparnézegetők. Köztük **Kolompár Antal**, aki viszonylag fiatalon került a rokkant nyugdíjasok, a leszázalékoltak közé. Otthon asszony, gyerekek. Hogyan várja a karácsonyt? Olvassuk!

– Meglesz, mint eddig. Tavaly még ajándékot is kaptak a gyerekek a cigány önkormányzattól. Most azonban nem kaptak Mikuláskor, hát akkor biztos, hogy nem lesz karácsonyra sem.

– És a jövő esztendő?

– Az se lesz jobb, mint ez volt. Mikor lesz már jobb? Lesz-e valaha szebb is, jobb is, ahogy kíváncsják ilyenkor?

Horváth Csaba 27 éves, felesége, két gyermeke van. Ő maga munkanélküli, asszonya gyesen.

– Lesz ajándék karácsonyra, hogyc lenne, annak lennie kell! Ha másként nem, hát apuék biztos hoznak az unokáknak...

Így tudom meg, hogy a közelünkben gesztenyét sütőgető úr az édesapja. Horváth úrnak egyébként már elég szép számmal vannak unokái, gondolom gondja is, kinek mit visz, kit mivel lep meg, ám folytassuk a beszélgetést fiával, Csabával.

– Attól félek, jövőre rosszabb lesz, mint ebben az évben volt. Természetesen szeretném, ha már nem sokáig lennék munkanélküli, hogy ne csak segélyeken kelljen megélnünk... Meg apámék és testvéreim jóvoltából...

Orsós Andrea három kisgyermekével iparkodik hazafelé, a piacon volt. Szívesen vállalkozik arra, hogy elmondja a magáét. És bizony – mint kiderül –, van is mit mondjon.

– Volt Mikulás, lesz karácsony is. És, hogy mi lesz jövőre? A jó Isten tudja, de szeretném én is, ha megtudnám, hogyan alakul a sorsunk. Mert problémánk van és úgy érzem, senki sem akar megnyugtatni, segíteni nekem (nekünk) – mutat gyerekeire...

A három lurkó szebbnél szebb, mind öt éven aluli.

– Mi az a nagy gond, ami miatt nem örömmel várja az új esztendőt?

– Két éve meghalt az élettársam, akitől a gyerekek vannak. Ő kapta a „tanácstól” azt a szerény szociális lakást, amiben élünk. Hogy biztonságban tudjam magunkat, arra lenne szükség, hogy az ő nevére az enyémre, a gyerekeket nevelő eltartóra írják át a lakást, mert ácsingóznak rá a szomszédok is, meg tarthatok tőle, hogy a városháza lakásügyi eladójá kidobhat innen bennünket, pedig még csak nem is tartozom a havi 2000 forintos bérrel. Én rendeztem az élettársam 80 ezer forintos tartozását is, tehát nem tartozunk a lakásért. Mégis, könyörgésem ellenére sem írják a nevemre. Félve várom a napot, amikor idejönnek azzal, hogy valaki megvette ezt a „luxuslakást”, és mehetünk Isten szabad ege alá, esetleg télvíz idején. Úgy vettem észre, még a cigány önkormányzat sem akar nekem segíteni, de valaki azt akarja, hogy forduljak valami méregdrága ügyvédhez, akinek oda kellene adnom a családi pótlékot is a gyerekek előtt. Ugyan mi-

Kozák Gyula és családja

ből élnék? Hogyan gondoskodnék drága apróságaimról? Hát szeretném nem jövőre, de már holnap is, hogy ne kelene rettegnem...

Andrea mindössze 23 éves. Egyedül van gyermekeivel. Hogy félelme talán alaptalan, nem mondhatom neki, mert nem én fordulok meg nap nap után a városházán.

Magam kívánom neki (nekik), hogy az új esztendőben találjon olyat, aki segítségére siet és megoldja páratlanul nagy gondját, az öt és három apróságát fenyegető veszélyt elhárítja felőlük.

Lapunkból megismerhették már a kedves olvasók a pápai cigány madonnát és családját. 12 gyermekét nevei **Kozák Gyuláné Bogdán Iholya** és férje.

– Jutott mind a tizenkettőnek, de a távol élő tizenharmadiknak is Mikulás-csomag, és néhány szükséges holmi. Még az egyéves is csomagocskának örült, mint a többi. A pápai cigány önkormányzattól is kaptunk öt csomagot. Meglesz a karácsonyunk is szép fával, teli dísszel és cukorkával, lesz ajándék is, magam varrom. És hogy mit várunk, kérünk a jövő évtől? Elsősorban egészséget valamennyiünknek...

Ezt Iholya asszony sorolja, akinek sűrűn bőlogat nagymosással elfoglalt férje, továbbra is ő is folytatja:

– Most nem is az foglalkoztat leginkább bennünket, hogy sehol nem találunk megértésre, amikor kértük, segítsenek bennünket, hogy befejezhessük ezt a házipítést. Mindenütt elutasítottak. Állítólag legnagyobb gond a népszaporulat, mivel kihalóban a magyar... Hát nem tapasztaltuk, hogy ez valóban nagy gond lenne. Legnagyobb aggodalmunk, ami foglalkoztat minket, feleségem betegsége. Veseműtetre kellene kórházba mennie...

Iholya asszony veszi át a szót:

– Még sose hagytam el hosszabb időre a gyerekeket, csak ha szültem... Most hosszabb idejű távollétre lenne szükség. Ráadásul ez lesz az első műtetem. Ez is aggaszt, aztán az, hogy mi-ből fizetjük...

Szóval, amikor magunknak, s mindenkinek a lehető legjobbakat kívánjuk, hadd kérjek én is valamit. Mások is kívánjanak nekünk – nekem, az aggodó, műtét előtt állónak – olyan sok szépet és jót, mint amennyi tőlünk kitélik. Isten áldjon mindenkit!

A kedves, aggodó asszony ajándékot is ad. A lehető legfrissebb fényképet, amely a szülőket és 11 itthon lévő gyermeküket ábrázolja.

Hazai Sándor

Karácsonyi fények és árnyak

A kanizsai piac nevezetes hely. Különösen azóta, amióta a horvát kishatármenti bevásárló turizmus kiszélesedett. Egy-egy vásár alkalmával találkozni lehet itt kupecekkel, akik már nem lovakon, hanem dugi árukon akarnak túladni, vásárolnak errefelé kendőt, fakanalat, márkás rádiót, maradék méterárut, pillanatokon belül adás-vétel tárgya lesz méter magas sportcipőhalmaz, fonalköteg, edénykészlet és a jó ég tudja csak, milyen valóban „megéri” vagy bővli tárgyat. A kanizsai piac ezüstvasárnap forgatagában találkozhattam néhány roma családdal, akik szívesen vagy kellenlenül választottak egyetlen kérdésemre, mégpedig arra: Hogyan készülődnek az ünnepre?

Bogdán Szilvia, Marcali:

– Nagyon sietek, mert várnak a barátaim, ezért csak annyit mondok, hogy minden oké lesz nálunk. Hét tagú családukból a felnőtteknek mindnek van rendes jövedelme, így aztán a fa alja sem lesz csupasza. Már többnyire megvettük az ajándékokat: a felnőttek ruhát, a gyerekek játékot kapnak. Karácsony este lesz virsli meg ropogtatók, meg persze pezsgő is.

Bogdán Ildikó, Muraszemenye

– Az én családom nagyon szegény. Apám, Bogdán János 9 gyereket nevel, senkinek nincs munkája, csak segélyből élünk. A vásárba is azért jöttünk el, mert azt mondták, hogy itt minden olcsóbb. Lehet, hogy úgy van, de én nem látom. Cipő lenne, az igen fontos, nincs is minden testvéremnek megfelelő lábbeli. Karácsonyfánk lesz, mindig is volt, de ajándék? Az nem hiszem. Azt mondta a mostohám, ha befogunk az erdőn nyulakat, akkor lesz jó vacsora is. A legkisebb testvéremet sajnálom csak, mert ő 3 éves, és most látná igazán, hogy milyen is a karácsony, de ha nem lesz pénzünk, nem fogja meg látni.

Horváth József, Csörnyefölde

– Nézze, én kereskedő vagyok, akár az ükapámig vissza tudjuk ve-

zetni ezt a foglalkozást. Ők voltak a rongyos romák, nekünk meg sátrunk van, játékokat árulunk. A karácsony nálunk ugyanolyan, mint másoknál. A gyerekeknek számítógépet vettünk, az asszony bársonyruhát kért, a mama olajsütőt. Mindenkinek jutott, pedig a forgalmunkat össze sem lehet hasonlítani a tavalyival. De azért megélünk, igaz, hogy sokat fagyoskodunk, törődünk az öcsémme, mert közös a bolt. Csak ennél rosszabb karácsonyunk ne legyen!

Franjo Levin, Hodosan

– Autóbusszal jöttünk át Muraköz-ből bevásárolni. Nálunk nem lesz semmi ajándékozás, mert nem szoktunk, csak névnapkor. Élelmiszert vásárolunk a nagykanizsai piacon. Diót, mákot, kolbászt, disznóhúst, csirkehúst vettünk, meg a családnak ruhaneműt. Nekem még nincs feleségem, nem is akarok mostanában megnősülni, de sokféle udvarlok, karácsonykor mindig szívesen látott vendég vagyok. Nem a szépségem miatt, hanem, mert jól hegedülök, s mivel én szokás az éjféle durrangatás helyett a zeneszó. Legkedvesebb ünnepi ételtem a töltött káposzta, anyám biztosan csinál egy nagy fazékkal.

Andrasek Rozália, Nagykanizsa

– Én nem is tudom, hogy mitévő legyek. Az önkormányzattól kaptunk lakást, az jó, de szinte semmim sincs. Leginkább az ágynemű hiányzik. Ha van Jézuska, akkor azt hozhatna. Voltam a Vöröskeresztnél is, adtak volna azok mindent: Félbundát, fűzős bakancsot, fényes estélyi ruhát, csak takarót nem tudtak, mert nincs. Nekünk a karácsony is ugyanolyan, mint egy másik nap. Talán lesz tüzelőnk és krumplink.

Orsolya Janika, Rozika kislány (4 éves)

– Egy kisautót szeretnék, meg egy olyan fát piciben, amelyik itt a téren van. Nem baj, ha nem is lesznek rajta olyan csillogók!!!

Büki Erzsébet

Cigánytelepi anziksz

MA IS ÚJ HÁZAK ÉPÜLNEK

Az üzletben nagy az ünnepek előtti forgalom.

**Mindenki vásárol, a pénztárak előtt
hosszú sorok kígyóznak.**

**Idős cigányasszony áll be a sor végére,
kosarában néhány alaposan meggondolt
aprósággal. Lassan araszol a pénztárgép felé.**

**Csinos fiatal hölgy karcsú újjai táncolnak
a számgombokon.**

Most odaér az öregasszony, óvatosan felemeli kosarát, nehogy kárt tegyen az itt felhalmozott piperecikkekben. A pénztáros felnéz egy pillanatra, majd harsány hangon megszólal:

– Meddig tolláskodsz még itt, nem látod, hogy milyen sokan várunk rád? Mozogj már!

Meglepődve nézek körül. Ez a kis fruska, hogy engedheti meg magának ezt a hangot! Hogyan tegezheti le ezt az idős asszonyt! Meglepetésem tovább nő, ugyanis senki sem teszi szóvá ezt a tiszteletlenséget. Turán mindenki úgy tudja, hogy életkoruktól függetlenül a cigányokat tegezni kell.

... Pedig, aki ellátogat a turai cigánytelepre, meggyőződhet arról, hogy az itteni utcák és házak semmiben sem különböznek a nagyközség többi utcáitól és házaitól.

A Szénási család Fráter utcai boltjában beszélgetek Évikével, a mindig mosolygó, kedves kiszolgálóval.

– Úgy tudom – mondja Évike –, hogy valamikor a turai cigányok a falu közepén laktak, a mai Magdolna utcában, amelyet akkoriban Cigánysornak neveztek. De olyan nagy volt az itteni népesség növekedése, hogy a háború után új helyet kellett keresni a cigányságnak. Mintegy 300 méterre a falutól jelöl-

ték ki az új kolónia helyét, a Zsámboki út egyik oldalán.

Évike szerint ezt a döntést örömmel fogadták a zsúfoltság miatt már-már nyomortanyán élő cigány családok, hiszen a telkekhez ingyen jutottak hozzá és nagyon kedvezményes építési kölcsönöket is lehetett kapni ez idő tájt.

Évikétől megtudom azt is, hogy egy-két év leforgása alatt három új utca épült fel, amelyek stílusosan a

Szénási Évike, a mindig mosolygó boltos

A Tavasz utca semmiben sem különbözik a falu többi utcájától

Fráter Lóránt, Dankó Pista és Radics Béla nevet kapták.

Aztán hamarosan tovább fejlődött a telep, újabb 5 utcával bővült. Az építkezések nyomán az eddig különálló telep egyre közelebb került a faluhoz, majd teljesen egybeolvadt azzal. A helységnévtáblát is – többek kérésére – most már kihelyezték egészen a legtávolabbi utca széléig.

– **Hányan élnek ma a telepen?**

– Az én véleményem szerint több mint 2500 ember él itt. Senki sem panaszkodik az ellátásra, hiszen több bolt, villany, víz, telefon, autóbusz segíti mindennapjainkat. Egyre nagyobb az érdeklődés az tanulás iránt is. Régen nagy csoda volt, ha egy-egy cigány gyermek feljutott a felsőtagozatba, ma már közel húszan végzik el évenként az általános iskolát. Az sem meglepő, hogy egyre több

romagyerek jut el szakmunkásképzőbe, gimnáziumba. Már vannak diplomásaink is, tanárok, óvónők, mérnökök.

– **Melyek a legnagyobb gondok napjainkban a telep lakóinak életében?**

– Szüleink, nagyszüleink sokat beszélnek arról, hogy bár a község egy-negyed része cigány, a helyi önkormányzatban egyetlen cigány sincs. Persze ez a mi bűnünk is, a következő választásoknál erre sokkal jobban oda fogunk figyelni. Aztán az is fájdalmas számunkra, hogy egyesek még mindig „alacsonyabbrendű” cigánynak tekintenek bennünket. Pedig a turai cigányok többsége tisztességes ember. Végül nagy gondot jelent mindannyiunknak az is, hogy nagyon sok itt is a munkanélküli.

Takács Pál

A Farkas család gyermekei imádják a könyveket

Egyre újabb és újabb házak épülnek a telepen

Horn képviselőket ígér a kisebbségeknek

Díjak azoknak, akik segítik az identitás megőrzését és a harmonikus együttélést

Mindent elkövetünk azért, hogy a következő parlamenti ciklusban lehetővé váljék a kisebbségek országgyűlési képviselete – mondta **Horn Gyula** miniszterelnök a harmadik alkalommal megtartott kisebbségek napján. Hasonlóképpen fogalmazott **Orsós Éva**, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal elnöke is. Kisebbségi vezetők viszont attól tartanak, hogy jövőre még nem valósul meg a képviselet.

Orsós Éva tegnapi tájékoztatóján elmondta, hogy a kisebbségi tárcaközi bizottság – amelynek **Tabajdi Csaba** államtitkár az elnöke, Orsós pedig a titkára – egy év során több mint 302 millió forintot fordított kisebbségi célokra. A legnagyobb támogatást, több mint 73 millió forintot a magyarországi cigányok kapták. A hivatal elnöke hozzátette, hogy a kisebbségi közalapítvány az idén csaknem 400 millió forinttal gazdálkodhatott, jövőre 474 millió fölött rendelkezhet. Orsós Éva reményét fejezte ki, hogy a következő parlamenti ciklusban már a kisebbségek képviselői is ott lesznek a parlamentben.

Hasonlóképpen foglalt állást **Horn Gyula** miniszterelnök, aki hangsúlyozta: a kormány mindent megtesz azért, hogy a jövő évi országgyűlési választásoktól kezdve a kisebbségek számára lehetővé váljék a képviselet. Kisebbségi vezetők azonban attól tartanak, hogy az Országgyűlés halogató politikája miatt jövőre sem valósul meg a képviselet, ezért megbeszélést folytattak **Horn Gyulával**. A kormányfő ígérte, hogy a kabinet felgyorsítja az egyeztetést a pártok között.

A miniszterelnök december 17-én átadta a Kisebbségekért-díjakat. Az elismerésben azok részesülhetnek, akik elősegítik a kisebbségek identitásának megőrzését, a harmonikus együttélést.

Kisebbségekért-díjban részesült: a **Bethlen Gábor** Alapítvány; **Borbándi Gyula** író, irodalomtörténész, publicista; **Burgert Róbert**, az Új Kézfogás Közalapítvány kuratóriumának elnöke; a **Csibész** Alapítvány; **Domokos Géza** író, szerkesztő, a **Kritikon** Alapítvány elnöke, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség volt elnöke; a **Dunaszerda-**

helyi Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium; **Smaranda Enache**, a Marosvásárhelyi Pro Europa Liga elnöke; **Gyivicsán Anna** néprajzkutató, a Békéscsabai Szlovák Kutatóintézet vezetője, az ELTE szláv filológiai tanszék docense, habilitált professzora; a **Hermann-Niermann** Alapítvány; **Illés Ferenc** katymári római katolikus plébános; **Kallós Zoltán** Kossuth-díjas erdélyi magyar néprajzkutató, népzene-gyűjtő; a Kárpátaljai Ferences Közösség; Kórogy község lakói (többek között a délszláv háború idején tanúsított hősiességükért); **Lankó József**, a pécsi egyházmegye cigányokért felelős lelkésze; a **lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet**; **Nagyné Volpich Mária** igazgató, az Edelenyi Alapítványi Óvoda és Általános Iskola vezetője; a **Neue Zeitung** szerkesztősége; az **eleki Román Hagyományörző Egyesület**; az **Újvidéki Egyetem magyar nyelv és irodalom tanszéke**; **Vujicsics Sztóján**, József Attila-díjas író, irodalom- és művelődéstörténész.

(Népszabadság, 1997. december 18.)

Megakadályozták egy roma család beköltözését

A Fejér megyei Belsőhárdon szerdán mintegy negyven helyi lakos megakadályozta, hogy egy - korábban a Rádió út 11-ben élő - roma család a faluba költözzék. **Krasznai József**, a Székesfehérvári Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke tudósítónak azt mondta: ellenzi, hogy a családok beköltözzenek a nekik vásárolt házba, mert szerinte életveszély fenyegetné őket. Tegnapi mintegy negyven Fejér megyei önkormányzat polgármestere tiltakozott amiatt, hogy a megyeszékhely a határain kívül akarja megoldani a Rádió úti romák ügyét.

Szerda délelőtt 10 órakor egy négyszemélyes roma család – rendőri biztosítás mellett – megpróbált beköltözni a neki szánt belsőhárdi házba. A 230 lelkes település negyven lakosa azonban élő lánccal állta el a ház bejáratát. A helyszínről rohamrendőrök vezényeltek ki. A roma család tagjai mintegy kétórás várakozás után úgy döntöttek: inkább visszamennek Székesfehérvárra, a Rá-

dió úti családok számára kijelölt épületbe. **Krasznai József**, a Székesfehérvári Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke tudósítónak elmondta: ellenzi, hogy a családok beköltözzenek házukba, mert életük szerinte veszélyben van.

Szerdán 14 órakor Pátka lakosai demonstráción tiltakoztak az ellen, hogy a településre kedden beköltözött egy roma család, egy másiknak pedig ott vettek házat. Székesfehérváron mintegy 40 Fejér megyei önkormányzati vezető állásfoglalást fogadott el, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a megyeszékhely a város határain kívül akarja a Rádió úti romák problémáját megoldani.

A tanácskozáson felszólalt **Horváth Aladár**, a Götöllenés Bizottság elnöke is, aki kijelentette: egyetért a polgármesterek azon megállapításával, hogy Székesfehérvár át kívánja testálni a romaügyet a kistérségekre. Hozzátette: a kialakult helyzetért a fehérvári önkormányzat a felelős, elhamarkodott megállapodást kötött korábban a Rádió úti

romák képviselőjével és a helyi cigány kisebbségi önkormányzattal. A tanácskozáson részt vett **Hegyesiné Orsós Éva**, a Kisebbségi és Etnikai Hivatal vezetője és azt indítványozta: a polgármesterek kezdeményezzék, hogy a fehérvári helyhatóság hosszabbítsa meg a december 20-i határidőt. **Nagy Zoltán**, a fehérvári önkormányzat sajtóreferense kijelentette: a megyeszékhelyet köti közgyűlési határozata, amely szerint december 20-ig a roma családoknak el kell hagyniuk a számukra ideiglenesen kijelölt épületet.

Szerdai lapszámunkban **Horváth Aladár** kijelentette: szóbeli megállapodást kötött **Nagy István** székesfehérvári polgármesterrel arról, hogy a családok - az eredeti megállapodástól eltérve - december 20-a után is a számukra kijelölt épületben maradhatnak. **Nagy Zoltán** sajtóreferens tudósítónak azt mondta: tudomása szerint minden alapot nélkülöz **Horváth Aladár** állítása, semmiféle megállapodás nem kötött közre és a jelenleg lápszámon tartózkodó polgármester között. **Horváth Aladár** szerdán veszprémi tudósítónak megerősítette korábbi nyilatkozatát.

Tóth Ákos

(Népszabadság, 1997. december 18.)

MIKULÁS-NAP PÁPÁN

Kissé korábban, mint a „hivatalos”, december 6-án, Miklós (Mikulás) napján rendezett cigány nemzetiségi kulturális napot a Veszprém Megyei Cigányok Független Érdekvédelmi Szövetsége és a Pápai Cigány Kisebbségi Önkormányzat, az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat anyagi, erkölcsi és politikai támogatásával, a pápai Jókai Művelődési Központ színházépületében.

A program kétrészes volt: zenés-táncos-dalozás, majd megyei cigánybál. A meghívottak, illetve az érdeklődők – köztük nem kevés nem cigány, közel 400 ember élményekben gazdagon tért haza.

Feltételezhető, hogy ennek szemléltetésére más sem szükséges, mint felsorolni a főszereplőket.

A Kaly Jag a maga szólistáival, a 100 tagú cigányzenekar szólistáival, és a műsorban rendszeresen fellépő **Bangó Margit**, s **ifj. Kozák János** (aki pápai) énekessel. A műsorvezető **Holdosiné Bánhegyi Ildikó** és **Raduly József** a 100 tagú elnöke volt.

A bál közönségének talpa alá a szolnoki **Sárközi Imre (Mimi)** és zenekara húzta, de akkora sikerrel, hogy ennek magának is híre ment, és a bál még reggel hét felé sem akart véget érni.

Nem utolsó sorban mikulási ajándéknak is szánták ezt a napot. Nem a vé-

Farkas Flóriánt nemcsak a Mikulás és a krampusz várta...

letlen dolga, hogy a bejáratnál magasra nőtt Mikulás és két apródja, krampuszok köszöntötték, s ajándékozták meg szaloncukorral az érkezőket. A virágcsot éppen csak az illendőség kedvéért mutogatták.

A rendezvényt megtűszelte (végig ki is tartott): **Farkas Flórián**, az OCKÖ elnöke, **Tulok András** Pápa országgyűlési képviselője, és **dr. Konráth Károly**, Pápa alpolgármestere. És fel-

tétlenül megemlítendő, hogy szinte valamennyi dunántúli megyéből – de még Szolnokról is érkeztek számosan, s természetesen Veszprém megye valamennyi városából, és mindenünnen ahol cigány kisebbségi önkormányzat működik.

A műsor **Kozák János**, a VMCFÉSZ elnöke, mint főrendező bevezető szavaival kezdődött. Összefoglalta céljait: a cigányság egységének szolgálata, a cigány kultúra propagálása, ezzel az etnikum és a más nemzetiségűk baráti együttélésének erősítése.

Farkas Flórián az OCKÖ elnöke nyitotta meg a programot. Hangsúlyozta a magyarországi etnikumok, kisebbségek megértésének fontosságát, együttműködését a nem cigányokkal a társadalom felelőtlenségéért. Mindezt a türelem jegyében és megvalósulásával, amire a közeledő karácsony ünnepe is figyelmeztet, emlékeztet bennünket.

Az est második részében a bál **Tulok András** képviselő, valamint **dr. Konráth** alpolgármester tószájával kezdődött.

A kisebbségi kulturális program a maga nemében tiszteletre méltó, követhető. Kezdeményezői, szervezői, szereplői minden dicséretet megérdemelnek. Nem különben a Pápai Jókai Művelődési Központ igazgatója, munkatársai, akik lehetővé tették és segítettek a program lebonyolítását.

Ifj. Kozák János és a 100 Tagú Cigányzenekar műsora

Hazai Sándor

Nem kellenek az árverezett házak

A karcagi önkormányzat ülésén a közelmúltban napirend előtt szót kért **Domokos Sándorné**, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke. Elmondta, foglalkoztak az önhibájukon kívül fizetéseképtelenné vált karcagi cigány lakosokat nyugtalanító kérdéssel, melynek lényege az, hogy a lakástörlesztések elmaradása miatt az OTP elárvereztetni huszonöt család házáat a közeli napokban. Sok esetben az érintett családok ingóságai is kalapács alá kerülnek, mondta a kisebbségi önkormányzat elnöke. Így folytatta:

- A családokat a végrehajtók azzal is megfélemlítették, hogy a lakásokat nem lakottan árverezik, hanem a települési önkormányzat segítségével két napon belül karhatalommal kilakoltatják, véleményünk szerint jogtalanul. Az árverezett családokban három-négy kiskorú gyermek van. Így az intézkedés körülbelül száz gyermek sorsát is érinti, akik feltehetően hajléktalan-ná válnak.

A települési önkormányzat a szociális és önkormányzati törvény alapján köteles gondoskodni polgárai minimális szociális biztonságáról. Ennek keretében a törvény lehetőséget adna és adhatott volna lakhatási támogatás nyújtására azoknak a családoknak, akik önhibájukon kívül munkanélküliségük miatt nem tudják és nem tudták befizetni lakásuk törlesztő részleteit. Önkormányzati feladat továbbá a munkanélküliek részére a közmunka és egyéb munkaalkalom szervezése, ami lehetővé tenné a családok fizetőképességét. Mindezek hiánya és elégtelen volta miatt alakult ki a jelenlegi helyzet.

Végül a kisebbségi önkormányzat elnöke felkérte a települési önkormányzatot, sürgősséggel tűzze napirendre az árveréstől fenyegetett cigány lakosok problémáját, és járjon közben az OTP-nél.

- A közelmúltban úgy látszik, hogy fölszigázta a karcagi cigány

lakosságot, hogy az OTP a kifizetetlen hitelek miatt árverezéseket kezdeményezett jónéhány család ellen - mondja dr. **Fazekas Sándor**, Karcag polgármestere. - Sajnálatos dolog, ha valaki nem tudja kifizetni az OTP vagy egyéb adóságait. Ugyanakkor az az álláspontom, hogy ez magánügy. Nem közügy - véleményem szerint -, s az önkormányzatnak nincs konkrét hatásköre, amelynek alapján ezzel a dologgal foglalkozhatna.

- **Miről van szó tulajdonképpen?**

- Jónéhány karcagi cigánylakos vett fel OTP-hitelt, szocpoltámogatást és kezdett lakásépítésbe. Amikor elkészült, kamatemelkedések, munkanélküliség, fizetéseképtelenség miatt eladósodtak, nem tudták kifizetni a lakásukat. Teljesen törvényszerű, hogy az OTP igyekszik behajtani a kintlevőségét, amelynek a fedezete a lakás, s ezért bírósági eljárást kezdeményezett. Ilyen esetben egyéb nem történhet, mint, hogy tényleg elfogják adni a lakásokat, akkor a hitelező kielégíti a követelést, s aki a lakását elvesztette, az saját maga oldja meg az elhelyezését. Önkormányzatunk jelenleg nincs, s a közeli jövőben nem is lesz abban a helyzetben, hogy lakásukat elvesztő személyek tucatjait elhelyezze.

- **Csak cigány lakosok kerültek ilyen helyzetbe?**

- Nem. De akár cigány valaki, akár nem, saját magának kell megoldania lakáshelyzetét.

- **A kisebbségi önkormányzat elnöke a települési önkormányzatot teszi felelőssé a kialakult helyzet miatt.**

- Igen. Mondván, hogy mivel az önkormányzat nem nyújtott lakhatási támogatást, ezért kerültek a karcagi cigányok ilyen nehéz helyzetbe. Meggyőződésem, hogy önkormányzatunk semmilyen további támogatást nem tud már nyújtani a helyi cigány lakosságnak. Rá kell

ébrednie mindenkinek arra, hogy elsősorban saját magán múlik sorsának jobbrafordulása, nem az önkormányzat. Nem kifélé kell mutogatni, hanem meg kell ragadni azokat a szerény lehetőségeket, amelyek munkavégzésből adódnak. Önkormányzatunk nem felelős a kialakult helyzetért. Mindenkinek, aki hitelt vesz fel, az elején kell tudni számolni, hogy vissza tudja-e fizetni. Ez mindenkire érvényes.

- **Beszéltek már erről a kisebbségi önkormányzattal?**

- A közelmúltban résztvettem a Cigány Kisebbségi Önkormányzat egyik ülésén, ahol egyébként a hozzászólók legnagyobb része azt az álláspontot képviselte, hogy vissza kell fizetni ezeket a hiteleket. Én látok olyan tendenciát is, hogy jónéhány, az ország más részéről származó, cigány érdekképviselési szervezetnek a vezetője most különös érdeklődést mutat a karcagi lakosok iránt. Érdekes, hogy amikor ezek a problémák kezdtek kialakulni, súlyosbodni, akkor nem érdekelt senki más vidéken előtt a karcagi cigányság sorsa, csak most, amikor a feszültség növekszik, méltatják figyelemre. Én azért erkölcsileg legalábbis vitathatónak tartom azt, hogy egy fővárosi cigány érdekképviselési szerv jó módban élő képviselője úgy, hogy életében talán egyszer sem járt Karcagon, nagy fekete Mercédesszel megérkezve itt beadványt fogalmaz, tanácsokat ad, s az érdekképviselőt erőteljesebb kifejezésére ösztönöz néhány embert. Meggyőződésem, hogy ez a cigányság sorsát nem jobbra fordítja, hanem nehezíti - mondta dr. **Fazekas Sándor**.

Tudomásunk szerint az árverések augusztus óta folynak Karcagon, ám eddig egyetlen egy sem volt eredményes. A vevők valahogy nem kapnak ezeken a lakásokon.

(Karcagi Hírmondó
1997. november 28.)

Kinek van igaza?

1997. november 16-án a TV Híradóban, Horn Gyula Magyarország miniszterelnöke az ország nyilvánossága előtt többek között kijelentette:

„Kétségtelen tény, hogy a rendszerváltás legnagyobb vesztesei a magyarországi cigány lakosság. Ők voltak, és ők azok, akik leghamarabb és legnagyobb számban váltak munkanélkülivé, így a legnehezebb a megélhetésük.”

- A létminimum alatt a szociális hálóból kiesve embertelen körülmények között tengetik életüket. A Miniszterelnök úr utalt többek között arra, hogy a magyarországi romáknak is tenniük kell annak érdekében, „kezükhöz kell venni a sorsuk irányítását”, hogy jobbra forduljon életük.

Az is igaz és tény, hogy ebben az országban a romákon kívül még sajnos nagyon sokan élnek munkanélkül és tengetik életüket a létminimum szintjén, vagy az alatt. Felvetődik bennem a kérdés: Jobb lesz nekik attól, ha másoknak is rossz?

- Minden ember saját sorsa kovácsa! – tartja a közmondás. Én mégis kétségbe vonom ezt az aranymondást, mert ahhoz, hogy valaki kovács lehessen, szüksége van: üllőre, kalapácsra, és tűzre, de legfőképpen oxigénre, ami a tüzet táplálja!

E feltételek nélkül, mit kezdhet egy magáért tenni akaró kovácslegény???

- Mióta cigányok élnek széles e hazában, ha visszalapozzuk a történelem lapjait, voltak a világháborúk, gettók, földosztás, rendszerváltások és sorolhatnám: A romák a periférián kiszorítva élték meg ezeket a világtörténelmet meghatározó eseményeket, és élnek ma is napjainkban. Olyan nagy a lemaradás, hogy már lehetetlennek és kezelhetetlennek tűnik a begyűrözött probléma.

Hogy kinek van igaza?

A maga szemszögéből nézve: mindenkinek!

A miniszterelnök úrnak, a karcagi polgármester úrnak, az OTP vezetőségének!

De így, karácsony táján, Kedves Olvasóm, kicsit őszintébben a „TOLERANCIA” szót betűnként megmosva szíved szeretetfolyójában, megkérdezlek:

Ebben a sok igazságban, kik azok, akik nem csak szavakban, szólamokban, de a kilátástalanság, a reménytelenség, a minősíthetetlen élet dzsungelében saját maguk és gyerekeik bőrén érzik az igazságot?

Ha akarod, megtalálod a választ!

Befejezésül egy eredeti cigány népmesével szeretnék minden Olvasómnak, minden roma testvéremnek itt, Magyarországon és az országhatárokon túl, széles e világon jobb s szerb, szeretetteljesebb eredményekben gazdag, békés, boldog újévet kívánni.

„Valamikor nagyon régen, a világ kezdetén madarak voltunk. Szabadon szálltunk oda, ahová a szívünk vitt bennünket. Ha megéhezünk, leszálltunk a földre, jóllaktunk és tovább szálltunk. Aztán egyszer egy olyan helyre találtunk, ahol rengeteg ennivaló volt, és folyói friss vize oltotta szomjunkat. Leszálltunk, jóllaktunk, tiszta vizet ittunk, de a sok ennivaló nem fogyott. Így ott talált bennünket az este, és másnap a reggel, és a dél, és újra az este. Ott maradtunk. És a világra jött cigánygyerekeknek karjuk nőtt, elvesztették szárnyaikat és soha többé nem tudtak már repülni. De ne szomorkodjatok, drága gyermekeim, mert Hittel mondom nektek: „Fogunk még mi repülni!”

- Adj a Isten, hogy így legyen! –

Alex D'Saide

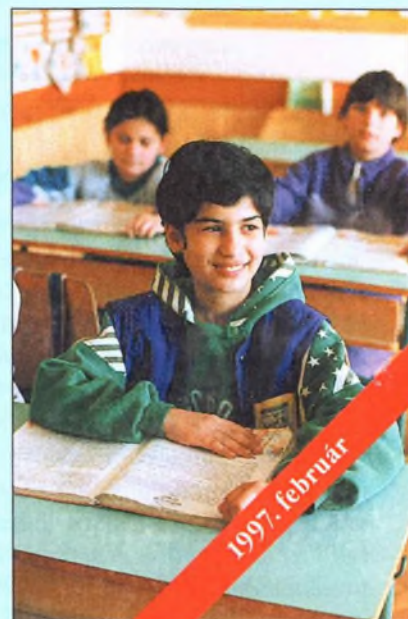
A toleranciát jutalmazzák

December 10-én, az Emberi Jogok Napján tartották első találkozójukat a cigányellenességgel szemben fellépő Polgárjogi Charta aláírói. A résztvevők ideiglenes ügyvivői testületet választottak, amelynek tagjai: **Adorján Emese, Gergely Dezső, Iványi Gábor, Kartal Zsuzsa, Kálmán János, Osztoján Béla és Szegvári Katalin.** Ugyancsak december 10-én átadták az Autonómia Alapítvány által létrehozott Tolerancia Díjat. Az írott sajtó kategóriában az első díjat **Iványi Gábor** a Mozgó Világban megjelent cikksorozataért kapta, a második a Roma Sajtóközpont, a harmadik pedig **Tóth Gábor Attila** lett, míg **Seres László** különdíjban részesült. A rádiós kategóriában **Borenich Péter** nyerte az első díjat, a második helyen **Fiala János** és **Kiss Bea**, a harmadik helyen **Veszprémi Erzsébet** végzett. Különdíjat kapott a Mászár négy műsora. A zsűri a filmszeknél megosztott első díjat adott ki a Fekete Doboz egyik hajléktalanokkal foglalkozó alkotásának és **Matula Mariann** filmjének. Megosztott díjban részesült a második helyen **Fischer Gábor** és **Dukai Andrea**, a harmadik **Bódis Krisztina** lett. Különdíjjal jutalmazták **Friedrikusz Sándort** és **Kepes Andrást**.

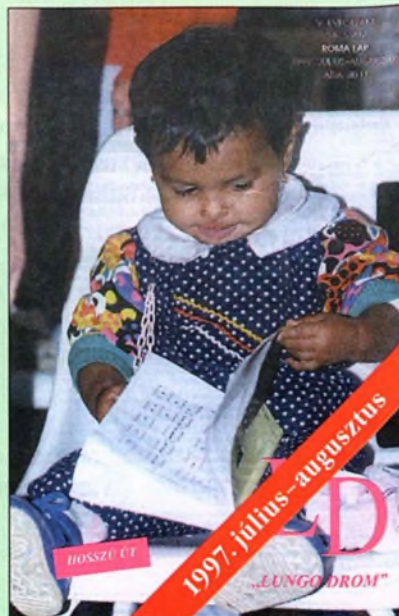
A művelődési miniszter a „Pro humanitate et libertate in memoriam Solt Otília” kitüntetést adott **Frank Nortonnak**, az USA képviselőháza volt tagjának, az 1956-os forradalom emlékbizottsága elnökének, **Furmann Imrének**, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda vezetőjének és az ökumenikus szeretetszolgálat három, Csecsenföldön elrabolt munkatársának.

LD 1998

*Boldog új évet!
Barátok
nyelve bersh!*

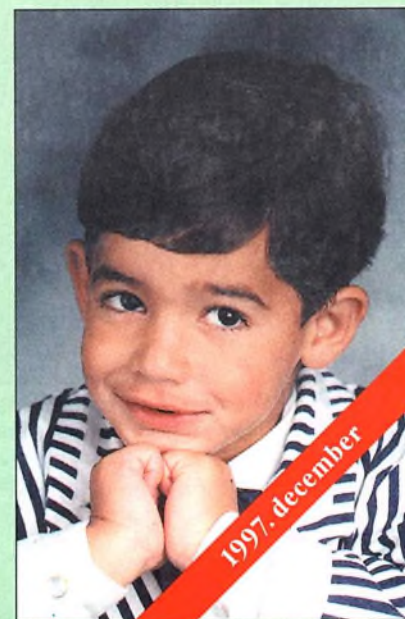

JANUÁR		FEBRUÁR		MÁRCIUS		ÁPRILIS		MÁJUS		JÚNIUS	
1 Cs	Újév, Fruzsina	1 V	Ignác	1 V	Albin	1 Sz	Hugó	1 P	Munka ünnepe, Jakab	1 H	Pünkösöd, Tünde
2 P	Abel	2 H	Karolina, Aida	2 H	Lujza	2 Cs	Áron	2 Sz	Zsigmond	2 K	Kármén, Anita
3 Sz	Genovéva, Benjámin	3 K	Balázs	3 K	Kornelia	3 P	Buda, Richárd	3 V	Timea, Irma	3 Sz	Klotild
4 V	Titusz, Leona	4 Sz	Ráhel, Csenge	4 Sz	Kázmér	4 Sz	Izidor	4 H	Mónika, Flóran	4 Cs	Buicsú
5 H	Simon	5 Cs	Agota, Ingrid	5 Cs	Adorján, Adrián	5 V	Vince	5 K	Györgyi	5 P	Fatime
6 K	Boldizsár	6 P	Dorottya, Dóra	6 P	Leonóra, Inez	6 H	Vilmos, Biborka	6 Sz	Ivett, Frida	6 Sz	Norbert, Cintia
7 Sz	Attila, Ramóna	7 Sz	Todor, Rómeó	7 Sz	Tamás	7 K	Herman	7 Cs	Gizella	7 V	Robert
8 Cs	Gyöngyvér	8 V	Aranka	8 V	Zoltán	8 Sz	Dénes	8 P	Mihály	8 H	Medárd
9 P	Marcell	9 H	Abigél, Alex	9 H	Franciska, Fanni	9 Cs	Erhard	9 Sz	Gergely	9 K	Félix
10 V	Melánia	10 K	Elvira	10 K	Ildikó	10 P	Zsolt	10 V	Armin, Palma	10 Sz	Margit, Gréta
11 V	Agota	11 Sz	Bertold, Marietta	11 Sz	Szilárd	11 Sz	Leó, Szaniszló	11 H	Ferenc	11 Cs	Barnabás
12 H	Erno	12 Cs	Lidia, Livia	12 Cs	Gergely	12 V	Húsvét, Gyula	12 K	Pongrácz	12 P	Viló
13 K	Veronika	13 P	Ella, Linda	13 P	Krisztián, Ajtony	13 H	Húsvét, Ida	13 Sz	Szervác, Imola	13 Sz	Antal, Anett
14 Sz	Bodog	14 Sz	Bálint, Valentin	14 Sz	Matild	14 K	Tibor	14 Cs	Bonifác	14 V	Vazul
15 Cs	Loránt, Loránd	15 V	Kolozs, Georgina	15 V	Nemzeti ünnep, Kristóf	15 Sz	Anasztázia, Tas	15 P	Zsófia, Szonja	15 H	Jolán, Vid
16 P	Gusztáv	16 H	Julianna, Lilla	16 H	Hennietta	16 Cs	Csongor	16 Sz	Mózes, Bolond	16 K	Jusztin
17 Sz	Antal, Antónia	17 K	Donat	17 K	Gertrúd, Patrik	17 P	Rudolf	17 V	Paszka	17 Sz	Laura, Alida
18 V	Piroska	18 Sz	Bernadett	18 Sz	Sándor, Ede	18 Sz	Andrea, Ilma	18 H	Erik, Alexandra	18 Cs	Arnold, Levente
19 H	Sára, Mánó	19 Cs	Zsuzsanna	19 Cs	József, Bánk	19 V	Emma	19 K	Ivó, Milán	19 P	Gyárfás
20 K	Fabián, Sebestyén	20 P	Aladár, Álmos	20 P	Klaudia	20 H	Tivadar	20 Sz	Bernát, Felicia	20 Sz	Rafael
21 Sz	Ágnes	21 Sz	Eleonóra	21 Sz	Benedek	21 K	Konrád	21 Cs	Konstantin	21 V	Alajos, Leila
22 Cs	Vince, Artúr	22 V	Gerzson	22 V	Beáta, Izolda	22 Sz	Csilla, Noémi	22 P	Júlia, Rita	22 H	Paulina
23 P	Zelma, Rajmund	23 H	Alfréd	23 H	Emőke	23 Cs	Béla	23 Sz	Dezso	23 K	Zoltán
24 Sz	Timót	24 K	Mátyás	24 K	Gábor, Karina	24 P	Márk	24 V	Eszter, Eliza	24 Sz	Iván
25 V	Pál	25 Sz	Géza	25 Sz	Irén, Irisz	25 Sz	Márk	25 H	Orbán	25 Cs	Vilmos
26 H	Vanda, Paula	26 Cs	Edina	26 Cs	Emmanuel	26 V	Ervin	26 K	Fülep, Evelin	26 P	Janos, Pál
27 K	Angelika	27 P	Akos, Bátor	27 P	Hajnalka	27 H	Zita, Mariann	27 Sz	Hella	27 Sz	László
28 Sz	Károly, Karola	28 Sz	Elemér	28 Sz	Gedeon, Johanna	28 K	Valéria	28 Cs	Emil, Csanád	28 V	Levente, Iren
29 Cs	Adél			29 V	Augusztó	29 Sz	Péter	29 P	Magdolna	29 H	Péter, Pál
30 P	Martina, Gerda			30 H	Zalán	30 Sz	Katalin, Kitti	30 Sz	Janka, Zsanett	30 K	Pál
31 Sz	Marcella			31 K	Árpád			31 V	Pünkösöd, Angéla		

JÚLIUS	AUGUSZTUS	SEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
Sz. Tihamér, Annamária Cs. Ottó P. Kornél, Soma Sz. Ulrik V. Emese, Sarolta H. Csaba K. Apollónia Sz. Ellák Cs. Lukrécia P. Amália Sz. Nóra, Lili V. Izabella, Dalma H. Jenő K. Ors, Stella Sz. Henrik, Roland Cs. Valtér P. Endre, Ede Sz. Frigyes V. Emilia H. Illés K. Dániel, Daniella Sz. Magdolna Cs. Lenke P. Kinga, Kincső Sz. Kriszta, Jakab V. Anna, Anikó H. Olga, Liliána K. Szabolcs Sz. Márta, Flóra Cs. Judit, Xénia P. Oszkár	1 Sz. Boglárka 2 V. Lehel 3 H. Hermína 4 K. Domonkos, Dominika 5 Sz. Krisztina 6 Cs. Berta, Bettina 7 P. Ibolya 8 Sz. László 9 V. Emőd 10 H. Lőrinc 11 K. Zsuzsanna, Tiborc 12 Sz. Klára 13 Cs. Ipoly 14 P. Marcell 15 Sz. Mária 16 V. Abraham 17 H. Jácint 18 K. Ilona 19 Sz. Huba 20 Cs. Általános ünnep, István, Vajk 21 P. Sámuel, Hajna 22 Sz. Menyhért, Mirjam 23 V. Bence 24 H. Bertalan 25 K. Lajos, Patricia 26 Sz. Izsó 27 Cs. Gáspár 28 P. Ágoston 29 Sz. Beatrix, Erna 30 V. Rózsa 31 H. Erika, Bella	1 K. Egyed, Egon 2 Sz. Rebeka, Dorina 3 Cs. Hilda 4 P. Rozália 5 Sz. Viktor, Lőrinc 6 V. Zsolt 7 H. Regina 8 K. Mária, Adrienn 9 Sz. Adam 10 Cs. Nikolett, Hunor 11 P. Teodóra 12 Sz. Mária 13 V. Kornél 14 H. Szeréna, Roxána 15 K. Enikő, Melitta 16 Sz. Edit 17 Cs. Zsófia 18 P. Diana 19 Sz. Vilhelmina 20 V. Fendrik 21 H. Máté, Mirella 22 K. Mária 23 Sz. Tekla 24 Cs. Gellért, Mercedesz 25 P. Eulrozina, Kende 26 Sz. Juszta 27 V. Adalbert 28 H. Vencel 29 K. Mihály 30 Sz. Jeromos	1 Cs. Malvin 2 P. Petra 3 Sz. Helga 4 V. Ferenc 5 H. Aurél 6 K. Brúnó, Renáta 7 Sz. Amália 8 Cs. Koppány 9 P. Dénes 10 Sz. Gedeon 11 V. Brigitta, Gitta 12 H. Miksa 13 K. Kálmán, Ede 14 Sz. Helen 15 Cs. Teréz 16 P. Gál 17 Sz. Hedvig 18 V. Lukács 19 H. Nándor 20 K. Vendel 21 Sz. Orsolya 22 Cs. Előd 23 P. Nemzeti ünnep, Gyöngyi 24 Sz. Salamon 25 V. Blanka, Bianka 26 H. Domotör 27 K. Szabina 28 Sz. Simon, Szimonetta 29 Cs. Nárcisz 30 P. Alfonz 31 Sz. Farkas	1 V. Marianna 2 H. Achilles 3 K. Győző 4 Sz. Károly 5 Cs. Inre 6 P. Lénárd 7 Sz. Rezső 8 V. Zsombor 9 H. Tivadar 10 K. Réka 11 Sz. Marton 12 Cs. Jónas, Renátó 13 P. Szilvia 14 Sz. Aliz 15 V. Albert, Lipót 16 H. Odón 17 K. Hortenzia, Gergő 18 Sz. Jenő 19 Cs. Erzsébet, Zsóka 20 P. Jolán 21 Sz. Olivér 22 V. Cecília 23 H. Kelemen, Klementina 24 K. Emma 25 Sz. Katalin, Katinka 26 Cs. Virág 27 P. Virgil 28 Sz. Stefánia 29 V. Taksony 30 H. András, Andor	1 K. Elza 2 Sz. Melinda, Vivien 3 Cs. Ferenc, Olga 4 P. Borbála, Barbara 5 Sz. Vilma 6 V. Miklós 7 H. Ambrus 8 K. Mária 9 Sz. Natália 10 Cs. Judit 11 P. Árpád 12 Sz. Gabriella 13 V. Luca, Otília 14 H. Szilárda 15 K. Valér 16 Sz. Etelka, Aletta 17 Cs. Lázár, Olimpia 18 P. Augustza 19 Sz. Viola 20 V. Teofil 21 H. Tamás 22 K. Zénó 23 Sz. Viktória 24 Cs. Ádám, Éva 25 P. Karacsony, Eugénia 26 Sz. Karacsony, István 27 V. János 28 H. Kamilla 29 K. Tamás, Tamara 30 Sz. Dávid 31 Cs. Szilveszter

Közmunkaprogram a szociálisan veszélyeztetett helyzetben lévő település számára

Tatabánya – Mésztelep, Hatostelep

A Közmunkatanácshoz benyújtott pályázat előzménye

Tatabánya 75 ezres lélekszámú település. Településszerkezete tagolt, az egyik városrésze Mésztelep és Hatostelep. A rendszerváltás előtt a városban élő családok megélhetési forrását a bányászat és az ehhez kapcsolódó iparágak adták. A bányák bezárásával számos üzem kapuja is bezárt. A munkanélküliség a '90-es évek közepére a megyei átlag fölé emelkedett.

Súlyos szociális feszültségek keletkeztek a munkanélküliség révén, az elszegényedés legkifejezőbb látható eleme a közüzemi díjak magas hátraléka. A családok fizetéseképtelensége miatt rendszeressé vált az összkomfortos lakásokból a kilakoltatás. Így vált egy mesterséges szegregált területté Mésztelep és Hatostelep, ahol ma is halmozottan hátrányos helyzetben élnek a családok.

Mésztelep-Hatostelep jól ismert slummos városnegyed, lakónépessége 2320 fő, zömében cigány származású emberek élnek itt, fő megélhetési forrásuk a családi pótlék és az önkormányzat különféle segélyei. A háztartások mintegy 90 %-a négy- vagy annál több fős. A lakások általában egy-szobásak. Jellemző a telepen a zsúfoltság, a közművesítés hiánya. Az itt élők alacsony iskolai végzettségűek, a felnőttek mintegy 2/3-a nyolc vagy annál kevesebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, 20 %-uknak van csak munkahelye. A lakbérhátralékok lakásonként 30.000 Ft, az összes kintlévőség meghaladja az 5 millió Ft-ot. A munkanélküli lét, a rendszeres, a megélhetést legalább minimális szinten biztosítani tudó jövedelem hiánya gyakorta arra készteti az ilyen helyzetben lévőket, hogy

- feketemunkát vállaljon,
- folyamatos szociális segítyt próbáljon igénybe venni,
- olyan módon próbáljon jövedelemhez jutni, ami törvénybe ütköző és

– ne fizesse a lakás bérét, közüzemi díjait.

Mindezek magukban rejtik annak veszélyét, hogy az adott helyi közösségben nő a cigány és a nem cigány lakosság közötti feszültség, ami szélsőséges esetben helyi társadalmi robbanáshoz vezethet.

E probléma megoldásában és a fenti városrészekben élő roma kisebbség életkörülményeinek javítása érdekében a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalhoz fordultunk, aki a gondokra építve pályázatot nyújtott be a Közmunkatanácshoz.

A program célja, filozófiája, speciális volta: „kitörési utak” keresése a helyi cigányságnak.

A pályázat lényege, hogy olyan speciális program induljon el, melynek keretében a hagyományos legális munkaerőpiacon munkához jutni képtelen, a munkaügyi ellátás rendszeréből végleg kiszoruló emberek foglalkoztatása történjen.

A program kétszer 100 fő foglalkoztatását tűzte ki célul. További cél volt,

hogy a foglalkoztatottak nagy része cigány származású legyen. Időtartamát 1 évben határoztuk meg, ennek keretében a tartós munkanélkülinek alkalma lesz megszerezni az akkori jogszabályokban előírt 90 nap munkaviszonyt, ahhoz hogy a jövedelemplótáló támogatás rendszeréből ne essen ki.

A Közmunkatanács 1996. október 24-én hozta meg a 10/1990. számú határozatát arról, hogy a program 67.650 eFt vissza nem térítendő támogatásban részesül, s az országban egyedülálló kísérleti programnak tekinti. Indulási ideje 1996. december 01.

A közmunkaprogram tevékenységi területei

– VI-os, VII-es telepen, valamint a Károlyi csomóponttal szembeni területen már nem használható bányakolóniákból visszamaradt vasbetonpincék bontása, a terület rendezése.

– Mésztelep, VI-os telep romos, lakhatatlan épületeinek bontása, a terület rendezése.

A közmunkaprogramot Nagypál Jánosné a Lungo Drom városi elnök asszonya, és Virág Albert OCKÖ képviselő, a Lungo Drom megyei elnöke állította össze

Köztisztasági- környezetvédelmi feladatok

- Illegális szeméttlerakók megszüntetése, területeinek rendezése.
- Parkok, közterületek karbantartása, fenntartása.
- Önkormányzati területeken, telkeken az allergiát okozó gyomnövények folyamatos irtása.

A közmunkaprogramot segítő helyi erőforrások, szervezetek, intézmények aktivizálódása.

A Közmunkatanács döntését megelőzően több esetben folyt konzultáció a városi önkormányzat, a programban érintett helyi szervezetek a NEK és a Partners Hungary között. E megbeszélések elsődleges célja a pályázati program részletes helyi szükségleteket, illetve lehetőségüket minél jobban figyelembe vevő kidolgozása volt.

A szervező munkában közreműködő személyek és szervezetek:

- Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat, Tatabánya Megyei Iroda
- Lungo Drom Erdékvédelmi Cigányszövetség Komárom-Esztergom megyei Szerv. Tb.
- KEM Munkaügyi Központ Tatabányai Kirendeltsége

– Polgármesteri Hivatal személyzeti vezetője, beruházási iroda munkatársai, a pénzügyi iroda munkatársai, civil szervezetek referense és a Szociális Igazgatási Iroda munkatársai.

A listákra 196 fő került fel, majd az egyeztetések után 136 fő maradt a regisztrációban, akik kiközvetítésre kerültek.

A munkát vállalni szándékozókat folyamatosan nyilvántartotta az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat, így a későbbi toborozásra már nem volt szükség, mert megnőtt a munkavállalási kedv és a hiányzókat folyamatosan pótolni lehetett a várakozók közül. A dolgozók részére a bérük mellett étkezési hozzájárulást és autóbusz-bérletet biztosítottunk.

Havonta összesítő jelentés készült a végzett munkáról és hozadékaról. Május 31-én sikeres Családi Nap megrendezésére került sor az első félév lezárása kapcsán.

A program haszna, előnye, értékelése sajátos szemszögből

- Érezhetően változott a városban a cigány emberek megítélése, látva az általuk elvégzett sok és helyenként látványos munkát, csökkentek az előítéletek.

– A cigányok megbecsülése nagy mértékben nőtt a nem cigányok körében.

– Nincs skinhead-jelenség, a cigányságra nincs fenyegetettség.

– A dolgozni akaró emberek munkalehetőséget kaptak, s így állandó jövedelemhez jutottak.

– Nem kényszerültek rá az úgynevezett megélhetési bűnözésre.

– Kevesebben fordultak a hivatalhoz szociális segélyért, a családok asztalára jóval több jutott.

– Megnőtt a „fizetési hajlandóság” a hátralékok rendezésére.

– Jelentős hasznot hoz a városnak, értékes területek alakultak ki, ami alapja lehet munkahely létesítésének vagy egy lakásépítési programnak.

1997. tavaszán elfogadásra került Mésztelep részletes rendezési terve. A tervben egy-kétszintes tipusházak felépítése is szerepel az elbontott életveszélyes lakások helyébe. Az év végén tervező pályázat indul el, s tavasszal elindulhat a kivitelezés. A tervek között 10–20 lakás kerül megépítésre, ez attól függ, hogy az Önkormányzat milyen módon tudja a költségvetésben szerepeltetni.

1997. november 30-ával befejeződött a közmunkaprogram, készítjük az új pályázatot a Közmunkatanácshoz, reménykedünk...

Virág Albert

A belsőleg teljesen felújított öregek napköziotthonát adták át ünnepélyesen a közelmúltban Jászalsószentgyörgyön. A felújítási munkát a Lungo Drom és a helyi önkormányzat közösen szervezte. A 750 ezer forint értékű munkában nagyrészt olyan cigány munkanélküliek vettek részt, akiket a Farkas Flórián vezette OCKÖ munkaerőprogramja keretében foglalkoztatnak. A cigány munkanélküliek a program keretében egyéb munkákat is elvégeztek Jászalsószentgyörgy szebbé tétele érdekében.

Fotó: Csabai István

Pályázati kiírás a nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek 1998. évi költségvetési támogatására

A Magyar Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottsága pályázatot ír ki a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozó, 1995. december 31-ig befejezett – kulturális tevékenységet folytató és/vagy érdekképviselőt ellátó – nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek (egyesületek) számára. Nem pályázhatnak kisebbségi önkormányzatok, alapítványok és a párttörvény hatálya alá tartozó szervezetek.

A bizottság a jelen pályázat kiírásával az 1998. évi költségvetési törvényben a szervezetek működési támogatására elkülönített 79,1 millió forint odaítélését készíti elő.

A pályázatot az adatlappal együtt egy példányban - postai úton - lehet benyújtani 1998. január 30-ig az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottságához (1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.) „Szervezettámogatási pályázat” cím megjelölésével. Információk a 268-5030-as telefonszámon, vagy a Bizottság titkárságán (268-5032, 268-5035) kaphatók. (A pályázati kiírás és az adatlapok átvehető az Országgyűlés Képviselői Irodaháza Tudakozójában - Bp. V., Széchenyi rkp. 19. -is.)

A pályázathoz csatolni kell a szervezet alapidokumentumai közül a bírósági bejegyzés és a bankszámlaszerződés fénymásolatát (melynek tartalmaznia kell a 16 vagy 24 számjegyű bankszámlaszámot), az előző évi tevékenység rövid leírását, nyilatkozatot (ld. a 2. sz. mellékletet!) a közüzemi díjak (helyi önkormányzat), valamint a köztartozások (APEH, TB) teljesítéséről, továbbá nyilatkozatot arról, hogy

a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért”, a „Magyarországi Cigányokért” közalapítványoktól és a különböző minisztériumoktól elnyert támogatásokkal elszámolt.

A Bizottság felhívja a pályázók figyelmét arra, hogy:

- fenntartja magának a jogot a pályázatban leírtak helyszínen történő ellenőrzésére, mind az elbírálás előtt, mind azt követően;

- hiánypótlásra, adatmódosításra a határidő lejártá után nincs lehetőség; a hiányosan, vagy a megadott határidőn túl beadott kérelmeket nem veszi figyelembe;

- a pályázati anyag teljes körű beadása nem jelenti a támogatás automatikus elnyerését;

- a jelen pályázati kiírás előtt benyújtott anyagokat nem tudja figyelembe venni, ezért minden pályázó szervezettől teljes dokumentációt kér;

- a beküldött pályázat visszaküldését nem tudja vállalni;

- az elnyert támogatás folyósításának feltétele, hogy a bírósági bejegyzésről és a bankszámlaszerződésről (bankszámlaszámról) nyújtott információk a valóságnak megfelelőek, amiért a szervezet elnöke viseli a felelősséget.

Budapest, 1997. december 3.

Gellért Kis Gábor, a bizottság elnöke

AZ ALÁBBIKBAN KÖZÖLJÜK, HOGY A PÁLYÁZAT HELYES BENYÚJTÁSÁHOZ MILYEN ADATOK ÉS NYILATKOZATOK SZÜKSÉGESEK

ADATLAP

a nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek
1998. évi költségvetési támogatáshoz

I. A SZERVEZET ADATAI (1997. december 31-ei állapot szerint)

1. A szervezet neve (hatályos bírósági bejegyzés szerint); Székhelye; Telefon/fax száma.

Számlaszáma és megnevezése (Számlaszám, a bank neve és címe, adószám).

2. A szervezet képviselőjére jogosult személy(ek) neve, tisztségük, címük, telefon/fax számuk.

3. Érvényes bírósági végzés; száma (Pl.: 7Pk.68.255/3.); kelte.

4. A szervezet jellege: országos – regionális – helyi.

5. Nyilvántartott tagok száma 1997. december 31-én.

II.

A SZERVEZET PÉNZÜGYI HELYZETE (1997. december 31-ei állapot szerint)

6. Összes kiadás:

- személyi juttatás

- TB járulék

- SZJA előleg

- üzemeltetési kiadás

(gáz, víz, áramszolgáltatási, bérleti díj, telefon, postaiköltség, utazás, stb.)

Összes bevétel:

Ebből:

- Az 1997. évben kapott támogatások:

- Országgyűléstől:

- Más költségvetési forrásból (MEH, minisztériumok, települési önkormányzatok, stb.)

- Közalapítványtól, alapítványtól, egyéb támogatótól

- Országos Kisebbségi Önkormányzattól

- A szervezet vállalkozásból eredő bevételei

- Tagdíjbevételei

III.

1997-BEN AZ ORSZÁGGYŰLÉSTŐL KAPOTT MŰKÖDÉSI TÁMOGATÁSI ÖSSZEG FELHASZNÁLÁSA

7. Összesen

Ebből: személyi juttatások; munkaadókat terhelő járulékok; dologi kiadások; programokra fordított kiadások.

IV.

A SZERVEZET TÁMOGATÁSI IGÉNYE 1998. ÉVRE

8. A szervezet költségvetési terve

Tervezett kiadások összesen;

- Rendszeres személyi juttatások:

- Üzemeltetési kiadások (gáz, víz, stb.):

- Bérleti díj:

- Telefonköltség:

- Postaköltség:

- Utazás, stb.:

– Egyéb költségvetési kiadás, éspedig:
Tervezett bevétel összesen:
Ebből:
– 1998-ban várható támogatás(ok):
– a szervezet vállalkozásból eredő bevételei:
– a tárgyévre már meglévő saját forrás (tagdíj, maradvány, stb.):
9. Az Országgyűléstől igényelt támogatást:
10. A szervezet 1998. évi tevékenységi és költségvetési tervéről, állami költségvetési támogatási igényéről a(tesztület, közgyűlés) ...-n megtartott összejövetelén döntött. Tudomásul veszem, hogy az államháztartásról szóló törvény 121. §-a alapján a támogatási összeg felhasználását az Állami Számvevőszék ellenőrizheti.
11. 1998. évre tervezett kiemelkedően fontos egyedi programok felsorolása.
Dátum,

**a szervezet elnökének
(a pályázatért felelős személy) aláírása**

Csatolt mellékletek: 1. Érvényes hírsági bejegyzés 2. Bankszámlaszerződés (bankszámlaszám!) 3. Az előző évi rendszeres tevékenység (max: 2.oldal) 4. Nyilatkozat a köz-tartozások teljesítéséről és a közüzemi díjak elszámolásáról a helyi önkormányzat felé 5. Nyilatkozat a Közalapítványoktól, valamint különböző minisztériumoktól elnyert támogatások elszámolásáról

NYILATKOZAT

Alulírott büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam képviselt ... nevű kisebbségi szervezet a Magyarországi Cigányokért Közalapítványtól és a különböző minisztériumoktól kapott támogatásokkal maradéktalanul elszámolt.

Tudomásul veszem, hogy amennyiben jelen nyilatkozatom nem felel meg a valóságnak, a szervezet pályázatát nem lehet figyelembe venni, illetve az esetlegesen megítélt támogatás nem folyósítható számára.

Dátum,

**a szervezet elnökének
(a pályázatért felelős személy) aláírása**

NYILATKOZAT

Alulírott büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam képviselt ... nevű kisebbségi szervezetnek sem adótartozása, sem társadalombiztosítási járulék tartozása, sem közüzemi díjtartozása nincs.

Tudomásul veszem, hogy amennyiben jelen nyilatkozatom nem felel meg a valóságnak, a szervezet pályázatát nem lehet figyelembe venni, illetve az esetlegesen megítélt támogatás nem folyósítható számára.

Dátum,

**a szervezet elnökének
(a pályázatért felelős személy) aláírása**

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány 1997. december 16-i kuratóriumi ülésének döntési listája				
Pályázó szervezet	Megítélt támogatás	VNT	VTT	A program leírása
Lungo Drom, Püspökladány	Elutasítva			sertéstartás
Cigány Érdekvéd Szerv., Kunszentmiklós	1.346.000 Ft	821.000	525.000Ft	sertéstartás
Együttélés Cig. Érd. Szerv, Magyarcsanak	1.500.000Ft	1.000.000Ft	500.000Ft	szarvasmarha tenyésztés
Lungo Drom, Jánoshida	Elutasítva			Földműveléses sertéstartás
Szoc.Falufej.Egyesület, Bogádmindszent	1.200.000Ft	600.000Ft	600.000Ft	héj nélküli tök mag termesztése
Tel. Önk. és Alapítvány, Csenyété	Elutasítva			földművelés, kecsketartás
CKÖ, Örkény	Vállalkozói pályázatokhoz átirányítva			faipari gépek vásárlása
Független Cigány Szervezet, Vízvár	1.300.000Ft	910.000Ft	390.000Ft	földműveléses sertéstartás
Jóreménység Független Cigány Szervezet, Putnok	Elutasítva			földművelés, állattartás
CKÖ, Apc	910.000Ft	630.000Ft	280.000Ft	baromfi tartás
CKÖ, Tiszapüspöki	Elutasítva			sertéstartás
CKÖ, Barcs	928.000Ft	628.000Ft	300.000Ft	munkaeszköz vásárlás
Phralipe Független Cig. Szerv., Szerencs	Elutasítva			sertés- és tojótyúk tartás
Társ. Felem. Függ. Szerv, Abaújvecser	Elutasítva			sertés -és tojótyúk tartás
ÖSSZESEN:	7.187.000Ft	4.589.000Ft	2.595.000Ft	
VNT: vissza nem térítendő támogatás; VTT: visszatérítendő támogatás				

Az őszinteségtől az önmérsékletig

Az önmérséklet jól hangzó fogalma is egyre inkább áhitott eszményként jelenik meg, mintsem akár a köznapis viszonyokat szabályozó értéként. Bármennyit beszélnek is róla, éppen az *önmérséklet hiánya vehető észre mindeütt. A politikában éppúgy, mint a mindennapi életben. Olyan játékszabályként fordul elő, amit a másik félén lehet örökösön számon kérni.* Akár nyíltan utalva arra is, hogy leginkább azoknak kell önmérséklőnek lenniük, akik a körön kívül állnak. Így az önmérséklethez szükségképpen társul a kényszerű megértés vagy elfogadás is. Mint a sokat emlegetett ügynöktörvény esetében. Ha valamely törvény életbe lép, elkerülhetetlenül érvényesül az a jellegzetessége is, hogy egyformán vonatkozik mindenkire. Egyszerűen nincs értelme az óhajto módnak, vagy annak sem, hogy külön-külön mérlegeljük a törvény érvényességének fokozatait. Mert ha így járnánk el, az önkényes értelmezés csapdájába esnénk. Erre pedig aligha van szükség, s különösen nem akkor, ha az önkéntes jogkövetés fontosságáról beszélünk.

Egyéni igazságérzet

Éppen az ügynöktörvény alapján győződhetünk meg arról, hogy e bizonyítható eseteket nem lehet meg nem történtté tenni, vagy akár aszerint is értékelni, hogy kik követték el. De ez nem is lehet valamely meggyőződés előzetes vagy mellékes kifejezése. Hanem sokkal inkább arról van szó, hogy minél több kivétel esik ki a törvény hatálya alól, annál inkább veszít jelentőségéből. Mert a *kivételek szerencsésebb alkalommal*

ugyan igazsággá emelkedhetnek, ám ugyanígy tévedésnek is bizonyulhatnak. Ha viszont ezt elfogadjuk, valóban az adott személy erkölcsi ítéletén múlik, hogy a törvény betűje és szelleme szerint jár el, vagy sem. Önfelmentő érveket találva abban, hogy személyes múltja már eddig is nyitott könyv volt és egy pillanattal sem törődik azzal, hogy mások másoként döntöttek. Csakhogy ez a magatartás a meghaladhatatlan egyéni igazságérzet körébe tartozik, amelynek ingatag és bizonytalan tartalmát legfeljebb addig fogadhatjuk el, ameddig - ha közjogi méltóságról van is szó - a múlt terhe nem korlátozza az illetőt döntéseiben. És nem szolgáltat mintát ahhoz, hogy másfajta fontos tisztségeket betöltő személyek szintén önfelmentő érveket keressenek.

A felelősség: amelyet cagy érez valaki, vagy nem

Kevésbé meggyőződéseket esetleg, de ahhoz mégis elegendőt, hogy megszerzett pozíciójukról ne kelljen lemondaniuk. És *így jutunk el a felelősségig, amelyet vagy érez valaki, vagy nem, vagy olyannak és akkorának érzi, mint másvalaki, aki számon kéri rajta, vagy pedig nem.* Ebből persze az is következik, hogy a felelősséget elvárni, mi több, megkövetelni, hogy érezze, illetve elítélje azért, amiért nem érzi, csak úgy lehetséges, ha a törvényesség mindenkire érvényes gyakorlatát azok is kikerülik, akiknek amúgy példát kellene mutatniuk. Ehelyett viszont másoktól önmérsékletet és megértést egyaránt elvárnak. Ráadásul különösebb kockázat nélkül.

Másfajta példával élve: az, hogy egy párt vagy egy politikus népszerűbb-e vagy népszerűtlenebb, az már maga is a politikáról szóló beszéd dolga. Ha elegendő vannak, akik érdekeltek abban, hogy higgyenek a ráolvasásban, akkor látszólag létre is jön a szituáció, amiben hisznek. A komikum nem abból adódik, hogy ez megtörténhet, hanem sokkal inkább abból, hogy hihetőnek is tűnik. Nemigen számít itt az, amit bizonyítékoknak nevezünk. Az, hogy valamelyik bank tönkre fog-e menni, végül is ellenőrizhető: vannak kimutatások, mérlegek és minősítések. Hogy lesz-e infláció, vagy éppen mérséklődik, valamennyire ugyan csak kalkulálható.

... hítünk valamit számít?!

Más esetekben azonban legfeljebb vélemények lehetségesek, hiszen nincsenek olyan vitathatatlanul érvényes mércék, amelyek szerint például egyik-másik párt népszerűsége pontosan megállapítható lenne. Vagy ugyanígy nehéz abban is hinni, hogy a közvéleményen múlna minden. *Attól még nem változik meg a rossz társadalmi közérzet, ha arról próbálnak meggyőzni, hogy feltétlenül hinni kell a fejlődésben.* Ennek ugyanis kézzelfogható feltételei vannak. És ebben az összefüggésben jelenik meg az őszinteség kérdése. Mert ahhoz, hogy bárki is őszintén higgyen a felemelkedésben vagy a gazdasági kibontakozásban, *őszintén hinnie kell abban is, hogy hite valamit számít. A politikai ígérek valóra válthatósága is ettől függ. Ha viszont erről elfeledkezünk, minden kezdődik előlről.*

Dr. Kerékgyártó T. István

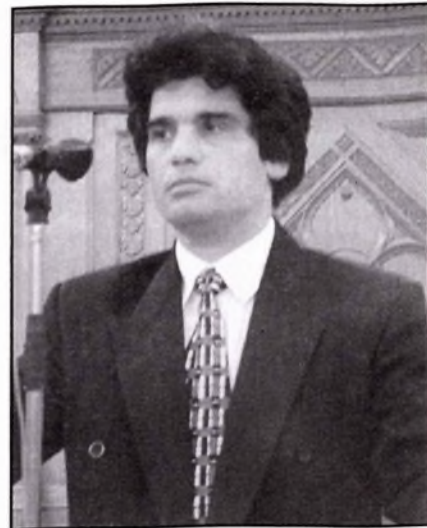
CSAK A FELE TRÉFA...

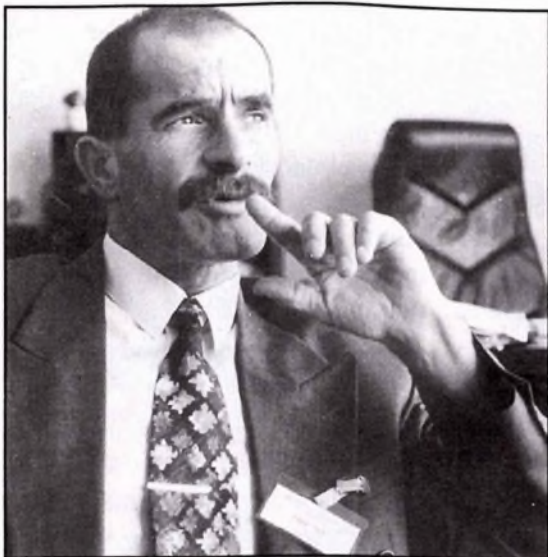
– Hová tettem a hangvillámat...?

– Most megadom az alaphangot: dóóó!

– Hm, lehet, hogy nem is erre gondoltak?

– A Himalája tetején jutott eszembe, hogy nem fizettem elő az LD-re.

– Ígérem, ha hozzám jössz feleségül, belépek a „Lungo Drom”-ba.

– A szolnoki Oktatási Központ átadására gyűjtők...

„Média-ász”

A bot végén a cigányság helyzetének javítása érdekében a kormány által elfogadott középtávú intézkedési csomag

Meghívó magamnak (kroki)

(Elnézést kérek azoktól, akik ismerik e műfajt. Csupán tájékoztatóként írtam a cím alá. Jelentését megtalálják a szótárban.)

Bizonyára sokan hallották a viccet két bolond beszélgetéséről. Egyik bolond így fordul a másikhoz:

- Látom levelet kaptál.
- Igen - válaszolja a másik.
- Kitől kaptad?
- Magamtól.
- És mi van benne?
- Nem tudom, még nem olvastam.

Én is írtam magamnak. Meghívtam magamat egy konferenciára. Pontosabban nem is én hívtam meg magamat, hanem a másik énem hívta meg az egyik énemet. Nem semmi. Ugye! Hahaha... Mert az egyik énem nem tudott a másik énem elhatározásáról, döntéséről. Csak akkor, miután megkaptuk a magamnak írt meghívót.

Csak azon tűnődöm, hogy válhattam, oszódhattam két-
tő úgy, hogy az egyik énem nem tudott a másik énemről. Tudatom ketté oszódott – hogy ki álta! –, s valamelyikben memóriazavar keletkezhetett, hogy a másiknak nem szólt, hogy romakonferenciára hivatalos.

Ez már – mint mondják – orvosi eset. A diagnózis: skizofrénia. Csakhogy ez esetben tudatos elmezavarodott-

ság, melynek nyomán és következtében olyan állapotba kerültem, hogy rádöbbsentem hatalmamra. Az a mámoros állapot, melynek hatására kialakult bennem a gög, a dicsőség, fényét már lebegni láttam glóriaként fejem felett, s elbűvölt, elvakított, mire is vagyok, s lehetek még képes, ha el tudom érni, hogy magamnak meghívót küldjek, meghívjam magam az általam vezényelt konferenciára.

Hatalmi mámorban más képviselőtársaimat is meghívtam saját magammal, s az általa inspirált elmélkedésre magunk meghívásán kívül olyan vezetőembereknek is küldtünk meghívót, akik nem is tudtak róla, hogy ők is meghívottak. És maguk hívták meg magukat. Akadt természetesen olyan vezető egyéniség is, akinek ott díszelgett a neve, funkciója a meghívón, csak éppen Ő nem tudott róla.

Sok képviselő, mint jómagam is, meghívtuk magunkat a konferenciára. Pontosabban az egyik énünk hívta meg a másik énünket. Én is. Hogy mi zajlott ezen az eszmecsere-n? Honnan tudnám, hiszen az egyik énem nem tudatta a másikkal. Éppen a tudathasadás állapotában leledzem. Hogy melyik énem? Ne kérdezzék. Nem tudom.

Itt tartom a kezemben a magamnak küldött meghívót, s azon morfondírozom: normális vagyok?

Farkas Kálmán

Antoine De Saint-Exupéry

A kis herceg (részlet)

Az ötödik bolygó nagyon érdekes bolygó volt. Ez volt valamennyi közt a legkisebb. Éppen csak akkorka, hogy egy lámpa meg egy lámpagyújtogató elfért rajta. A kis herceg el sem tudta képzelni, mi értelme lehet valahol az égbolton egy bolygón - amelyiken se ház nincs, se emberek nem laknak - egy lámpának meg egy lámpagyújtogatónak. Mégis azt gondolta magában:

„Lehet, hogy ez az ember itt: merő képtelenség. Mégis kevésbé képtelen, mint a király, a hiú, az üzletember meg az iszákos. Az ő munkájának legalább van valami értelme. Ha meggyújtja a lámpáját, mintha egy csillagot segítene világra vagy egy virágot. Ha eloltja a lámpáját: elaltatja vele a virágot vagy a csillagot. Szép foglalkozás. És mert szép, valóban hasznos is.”

Amikor a bolygó közelébe ért, tisztelettel köszöntötte a lámpagyújtogatót:

– Jó napot kívánok! Miért oltottad el a lámpádat?

– Mert ez a parancs – felelte a lámpagyújtogató. – Jó napot!

– Mi a parancs?

– Hogy oltsam el a lámpámat. Jó estét!

Azzal meggyújtotta a lámpát.

– De hát akkor miért gyújtottad meg újra?

– Mert ez a parancs – felelte a lámpagyújtogató.

– Nem értem – jegyezte meg a kis herceg.

– Nincs is mit érteni rajta – mondta a lámpagyújtogató. – A parancs: parancs. Jó napot!

És eloltotta a lámpát. Aztán egy piros kockás zsebkendővel törölgetni kezdte a homlokát.

– Szörnyű mesterség ez! Valaha régen nagyon értelmes volt. Este meggyújtottam, reggel eloltottam a lámpát. Aztán reggeltől estig pihentem, és estétől reggelig alhattam.

– Azóta megváltozott a parancs?

– A parancs nem változott – mondta a lámpagyújtogató. – Éppen ez a baj! A bolygó évről évre gyorsabban forgott, a parancs viszont maradt a régi.

– És? – kérdezte a kis herceg.

– És most, hogy percenként fordul egyet a tengelye körül, nincs egy másodpercenyi nyugalom! Percenként oltok meg gyújtok.

– Mulatságos! – mondta a kis herceg. – Egy nap egy percig tart nálad.

– Egyáltalán nem mulatságos – mondta a lámpagyújtogató. – Tudod, mióta beszélgetünk egymással? Egy hónapja!

– Egy hónapja?

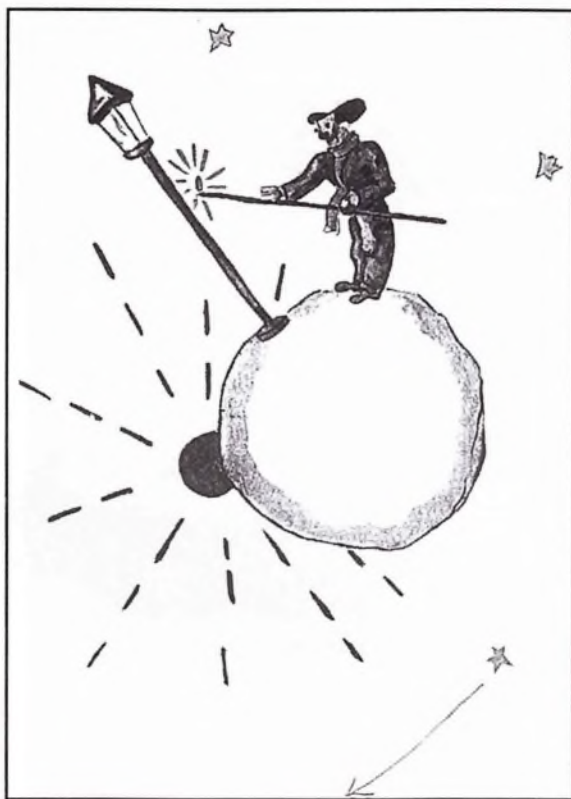
– Úgy bizony. Harminc perce. Az harminc nap! Jó estét!

És meggyújtotta megint a lámpáját. A kis herceg meg csak nézte és megszerette ezt a lámpagyújtogatót, aki olyan híven ragaszkodik a parancsához. Eszébe jutott, hogyan kereste annak idején a napnyugtákat, hogyan húzta odébb a székét. Szeretett volna segíteni a barátján.

– Figyelj csak ide... Tudok egy módszert rá, hogy pihenhes, amikor csak akarsz.

– Vagyis mindig – jegyezte meg a lámpagyújtogató. Mert lehet valaki egyszerre hűséges is meg lusta is.

– A te bolygód – folytatta a kis herceg – olyan kicsi, hogy három lépéssel körüljárhatod. Ahhoz, hogy állandóan a napvilágon maradj, egyebet sem kell tenned, mint elég lassan járnod. Így aztán, ha pihenni akarsz, elkezdesz járni... és a nappal addig fog tartani, ameddig kívánsz.

– Ezzel nem sokra megyek – felelte a lámpagyújtogató. – Világéletemben egyet szerettem: aludni.

– Öreg hiba – mondta a kis herceg.

– Öreg hiba – mondta a lámpagyújtogató. – Jó napot! És eloltotta a lámpáját.

„Ezt – gondolta a kis herceg, ahogy továbbment –, ezt a többiek mind megvetnék: a király is, a hiú is, az iszákos is, az üzletember is. Pedig szerintem ő az egyetlen, aki nem neveltség. Talán mert mással törődik, nem saját magával.”

És sajnálkozva sóhajtott egyet. „Ő az egyetlen – folytatta gondolatait –, akivel meg tudnék barátkozni. Csak-hogy igazán túl kicsi a bolygója. Nem férnek el rajta ketten...”

Magának se merte bevallani, hogy legkivált a napi ezernégyszáznegyven napnyugtájáért sajnálja ezt az aludt bolygót.

F E J T Ö R Ö K

Kedves Gyerekek!

Reméljük, hogy a téli szünetet sok pihenéssel, szórakozással töltöttétek és az iskolakezdést már nagyon vártátok. Ugye sok kedves élménnyel feltöltődve kezdtétek meg a komoly iskolai munkát? A fejtörőket, rejtvényeket pihenésként, felüdülésként állítottuk össze. Szórakozzatok jól, törjétek a fejetekeket!

Januári névnapok

Tamási áron regényalakjának hőse:

A hunok fejedelme:

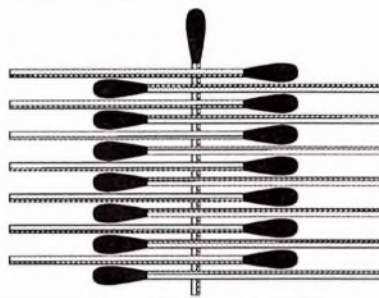
Ágnes névváltozata:

Mesehős, nagymamája van:

Fel, fel, fel – Ügyeskedj!

Az alábbi ábra szerint a tizen-négy gyufaszál alatt pontosan a közepén fekszik egy gyufaszál. Fel tudjátok ezeket emelni egy újabb gyufaszál segítségével? Segítség: az alsó és az újabb gyufaszálnak nagy szerepe van!

Kettőből négyet!

Törd a fejed, próbálgasd! Milyen számjegyeket helyettesít az alábbi műveletekben a négyzet, a háromszög és a kör?

$$\blacksquare = \blacktriangle + \bullet$$

$$\blacktriangle + \blacktriangle = \blacksquare + \bullet + \bullet$$

$$\blacksquare + \blacktriangle + \bullet = 16$$

IRODALOM

A segítő meghatározások után találjátok ki és írjátok oda azoknak az irodalmi hősöknek a nevét, akikről szó van.

A juhnyáj

őrzője

A malomkő

eldobója

Döbrögi

elpáholója

A grund féltője

(főszereplő)

Vicuska játszótársa,

később a törökök

elleni harc hőse

Mi van a dobozban?

(csoportjáték)

Játék iskolai szabadidőben, otthon, emlékeztetőfejlesztés céljára.

Választunk egy játékvezetőt és egy kikiáltót. A kikiáltó megkérdezi a játékvezetőt: Mi van a dobozban? A játékvezető írható tempóban, de gyorsan megnevezi a dobozban lévő tárgyakat. A játékosok leírják a tárgyak nevét. Az győz, aki a legtöbb tárgy nevét le tudta írni. Az ellenőrzést a tárgyak felmutatásával végezzük. Az újabb játékvezető a győztes lesz!

Segítsen, hogy segíthessünk!

Alapítványunkhoz sok fiatal fordul ösztöndíj-támogatásért. Olyan fiatalok, akik szeretnének tanulni, képezni magukat, de szociális helyzetük miatt ez egyre nehezebb.

Nekünk is egyre nehezebb azt válaszolni, hogy sajnos anyagi lehetőségeink korlátozottsága miatt nem tudunk segíteni. De ha Ön segít nekünk, akkor a saját gyermekén segít. Ha Ön segít, akkor nekünk nem kell nemet mondanunk.

Bármilyen összegű befizetést köszönettel vesszünk. Mi 100 forintnak is örülni fogunk. A befizetett összegről igazolást adunk, így Ön adóalapjából levonhatja.

Bankszámlaszámunk:

**MTB Rt., Szolnok Megyei Igazgatósága,
„Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány,
11501103 10006117**

Köszönettel az Alapítvány leendő támogatóitjai nevében:

**Paksi Éva
az alapítvány titkára**

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot
..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

**Előfizetési díj
egy évre: 1176 Ft,
fél évre: 588 Ft**

**A megrendelőlapot és az előfizetés díját
a szerkesztőség címére kell eljuttatni:**

LD

„LUNGO DROM”

**5000 Szolnok,
Aranka utca 3.**

Telefon:

06-60/387-293

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

INFORMÁCIÓS SZUPERSZTRÁDA

1997. szeptember 25-től működik a Roma Page magyar és angol nyelven. A létrehozó Kurt Lewin Alapítvány célja, hogy a magyarországi romákkal foglalkozó intézmények, szervezetek minél hatékonyabb megjelenése legyen biztosítva az interneten.

Címünk: <http://www.romapage.c3.hu>

Információk felhelyezésére mód van személyesen: minden csütörtökön 10.00-12.00-ig a Budapest II., Filér u. 21. III/6. szám alatt vagy levélben (ugyanezen címen), illetve e-mail-en keresztül: ligetigy@a.c3.hu.

JOGVÉDŐ IRODÁK

**Nemzeti és Etnikai Jogvédő Iroda
(vidéki irodák: Eger, Miskolc)**

Irodavezető: Dr. Furmann Imre

Cím: Budapest Pf. 453/269

Telefon: 322-1491

Szolnoki Kisebbségi Jogvédő Iroda

Irodavezető: Dr. Pálfi Miklós

Cím: 5000 Szolnok, Szapáry út 19.

Telefon: 06-56/420-110

Cigányok Jog- és Érdekérvényesítő Irodája

Irodavezető: Dr. Kosztics István

Cím: 7600 Pécs, József A. u. 4.

Telefon: 06-72/325-558

Roma Parlament Konfliktusmegelőző és Jogvédő Irodája

Irodavezető: Dr. Pánczél Márta

Cím: 1084 Budapest, Tavaszmező út 6.

Telefon: 06-1/313-18-87

Roma Polgárjogi Alapítvány Jogvédő Iroda (vidéki irodák: Miskolc, Pécs, Debrecen)

Irodavezető: Horváth Aladár

Cím: Budapest VIII. Ferenc krt. 22.

Tel: 06-1/218-64-76

LAPTERJESZTŐKET KERESÜNK!

**Érdeklődni személyesen vagy telefonon lehet:
5000 Szolnok, Aranka u. 3. Tel.: 06-60/387-293.**

Országos vásárok naplója

1998. január

Január 2.

(péntek)

Gyula	oák.
Hódmezővásárhely	oá.
Miskolc	ok.
Pécs	r.

Január 3.

(szombat)

Abony	oá.
Kecskemét	ok.
Komló	oák.
Komló	av.
Magyarándor	oák.
Miskolc	ok.
Pécs	r.
Pécs	oák.
Pécs	av.
Siófok-Kiliti	av.
Tura	av.

Január 4.

(vasárnap)

Bonyhád	oák.
Jászapáti	oák.
Kecskemét	ok.
Lajosmizse	oák.
Miskolc	av.
Pápa	kjv.
Pécs	r.
Pécs	ok.
Pécs	av.
Szolnok	av.
Tiszakécske	av.

Január 5.

(hétfő)

Csongrád	oá.
----------	-----

Január 6.

(kedd)

Cegléd	oá.
--------	-----

Január 7.

(szerda)

Jánosháza	oák.
Miskolc	oák.

Január 8.

(csütörtök)

Ónod	oák.
Vésztő	oák.

Január 9.

(péntek)

Miskolc	ok.
Sásd	oák.

Január 10.

(szombat)

Apc	oák.
Déaványa	oák.
Hajdúszoboszló	ok.
Jászberény	oák.
Kecskemét	kjv.
Miskolc	ok.
Ózd	oák.
Pécs	ok.
Pécs	av.
Siófok-Kiliti	av.
Tura	av.

Január 11.

(vasárnap)

Dunaújváros	oák.
Hajdúszoboszló	ok.
Jászdózsa	oák.
Kecskemét	kjv.
Kiskunfélegyháza	oák.
Miskolc	av.
Nagykőrös	av.
Pécs	oák.
Pécs	av.
Szolnok	av.
Törökszentmiklós	av.

Január 12.

(hétfő)

Patvarc	oák.
---------	------

Január 13.

(kedd)

Pétevársára	oák.
-------------	------

Január 14.

(szerda)

Mezőcsát	oák.
Miskolc	osk.
Mórahalm	oák.

Január 16.

(péntek)

Miskolc	ok.
---------	-----

Január 17.

(szombat)

Kecskemét	kjv.
Miskolc	ok.
Mohács	oák.
Siófok-Kiliti	av.
Tura	av.

Január 18.

(vasárnap)

Bőhönye	oák.
Cegléd	oák.

R Ö V I D Í T É S E K

av.	= autóvásár
bv.	= búcsúvásár
csv.	= cserépvásár
kjv.	= közúti jármű vásár
kuv.	= kutyavásár
LNv.	= Lovas Napok vására
mgv.	= munkagép vásár
nmv.	= népművészeti vásár
oá.	= országos állatvásár
oák.	= országos állat- és kirakó vásár
ok.	= országos kirakó vásár
osk.	= országos sertés- és kirakó vásár
r.	= régiségvásár
tbv.	= termékbemutató és vásár
üv.	= ünnepi vásár

Dunaújváros	av.
Heves	oák.
Heves	av+mgv.
Kecskemét	kjv.
Kőtelek	oák.
Miskolc	av.
Pécs	oák.
Pécs	av.
Pilis	oák.
Szászvár	ok.
Szászvár	av+mgv.
Szolnok	av.
Tiszakécske	oák.
Vác	oák.

Január 19.

(hétfő)

Szendről	oák.
----------	------

Január 21.

(szerda)

Miskolc	osk.
---------	------

Január 23.

(péntek)

Miskolc	ok.
---------	-----

Január 24.

(szombat)

Kecskemét	kjv.
Miskolc	ok.
Pécs	oák.
Pécs	av.
Siófok-Kiliti	av.
Tura	av.

Január 25.

(vasárnap)

Kecskemét	kjv.
Kunmadaras	oák.
Miskolc	av.
Nagykát	oák.
Örkény	oák.
Pécs	oák.

Pécs	av.
Szolnok	av.

Január 26.

(hétfő)

Kapuvár	ok.
Pécs	r.
Szécsény	oák.
Verpelét	oák.

Január 27.

(kedd)

Pécs	r.
------	----

Január 28.

(szerda)

Miskolc	osk.
Pécs	r.

Január 29.

(csütörtök)

Pécs	r.
------	----

Január 30.

(péntek)

Déaványa	oá.
Miskolc	ok.
Pécs	r.

Január 31.

(szombat)

Csanytelek	oák.
Jászárokszállás	oák.
Kapuvár	oá.
Kecskemét	kjv.
Miskolc	ok.
Pécs	r.
Pécs	oák.
Siófok-Kiliti	av.
Tura	av.

A vásárnaplót
összeállította:
Wilhelm István

Ferkovics József: „A jel”

